

N a r o d o w y B a n k P o l s k i

NBP

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008 r.

**INFORMACJA DODATKOWA
DANE OGÓLNE**

Warszawa, marzec 2009 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT DZIAŁANIA I ORGANY NBP	4
1.2. WSPÓLPRACA NBP Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI	6
1.3. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	7
1.3.1. PODSTAWA PRAWNA PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH NBP	7
1.3.2. PODSTAWOWE ZASADY RACHUNKOWOŚCI NBP	7
1.3.3. ZASADY UJMOWANIA I WYCENY SKŁADNIKÓW SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO NBP.....	10
1.4. INFORMACJE O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM A NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	24
1.5. BIEGLY REWIDENT I SPOSÓB JEGO WYBORU.....	25
1.6. INFORMACJE O SPRAWOZDANIU FINANSOWYM NBP ZA 2007 ROK.....	25
2. INFORMACJE OGÓLNE.....	26
2.1. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI W ROKU OBROTOWYM 2008	26
2.2. PORÓWNYWALNOŚĆ DANYCH.....	27
2.3. WPŁYW LIKWIDACJI GENERALNEGO INSPEKTORATU NADZORU BANKOWEGO NA SYTUACJĘ MAJĄTKOWĄ I FINANSOWĄ ORAZ NA WYNIK FINANSOWY NBP	31
2.4. SPOSÓB ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W NBP	34
2.4.1. RYZYKO FINANSOWE.....	34
2.4.1.1. Ryzyko kredytowe.....	35
2.4.1.2. Ryzyko płynności.....	38
2.4.1.3. Ryzyko stopy procentowej	38
2.4.1.4. Ryzyko kursowe.....	39
2.4.1.5. Ryzyko dotyczące instrumentów zastosowanych przez NBP w ramach „Pakietu zaufania”.....	41
2.4.2. RYZYKO OPERACYJNE.....	42
2.5. ZMIANY W POZYCJACH BILANSU	47
2.5.1. AKTYWA.....	49
2.5.1.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości.....	52
2.5.1.2. Należności od nierezydentów w walutach obcych.....	52
2.5.1.3. Należności od rezydentów w walutach obcych.....	53
2.5.1.4. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej.....	54
2.5.1.5. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej.....	55
2.5.1.6. Pozostałe aktywa	56
2.5.2. PASYWA	57
2.5.2.1. Pieniądz w obiegu	60
2.5.2.2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej.....	60
2.5.2.3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej.....	61
2.5.2.4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej.....	62

2.5.2.5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	62
2.5.2.6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych.....	63
2.5.2.7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych.....	63
2.5.2.8. Zobowiązania wobec MFW	63
2.5.2.9. Pozostałe pasywa.....	64
2.5.2.10. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	64
2.5.2.11. Różnice z wyceny.....	65
2.5.2.12. Fundusze i rezerwy	65
2.5.2.13. Wynik finansowy.....	66
2.5.3. POZYCJE POZABILANSOWE	67
2.6. ZMIANY W POZYCJACH RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT NBP	69

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa, któremu przysługuje wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej, odpowiadającym za wartość polskiego pieniądza.

NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa. Rolę, funkcje oraz zadania NBP określają:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- regulacje europejskie (Traktat Akcesyjny, Traktat o Ustanowieniu Unii Europejskiej, Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego).

Podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych;
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi;
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami;
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa;
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie;
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego;
- działanie na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego¹;
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej;
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

¹ Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317) przez „krajowy system finansowy” rozumie się ogół podmiotów podlegających nadzorowi na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119 z późn. zm.).

Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

- 1) Prezes Narodowego Banku Polskiego,
- 2) Rada Polityki Pieniężnej,
- 3) Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

Skład osobowy organów NBP:

1) **Prezes NBP**

Sławomir Stanisław Skrzypek – powołany na wniosek Prezydenta RP przez Sejm RP w dniu 10 stycznia 2007 r. na okres 6 lat (Prezes objął obowiązki w dniu 11 stycznia 2007 r., po złożeniu przysięgi wymaganej przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o NBP);

2) **Rada Polityki Pieniężnej**, zwana dalej „RPP”:

Przewodniczący RPP, Prezes NBP

Sławomir Stanisław Skrzypek

Członkowie RPP, powołani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję:

Jan Czekaj	powołany przez Sejm z dniem 09.01.2004
Dariusz Filar	powołany przez Prezydenta RP z dniem 18.02.2004
Stanisław Nieckarz	powołany przez Sejm z dniem 07.02.2004
Marian Noga	powołany przez Senat z dniem 23.01.2004
Stanisław Owsiak	powołany przez Senat z dniem 23.01.2004
Mirosław Pietrewicz	powołany przez Sejm z dniem 09.01.2004
Andrzej Sławiński	powołany przez Prezydenta RP z dniem 18.02.2004
Halina Wasilewska-Trenkner	powołana przez Senat z dniem 23.01.2004
Andrzej Wojtyna	powołany przez Prezydenta RP z dniem 18.02.2004

3) **Zarząd NBP:**

Prezes NBP, Przewodniczący Zarządu

Sławomir Stanisław Skrzypek

Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Piotr Wiesiołek powołany przez Prezydenta RP z dniem 06.03.2008

Wiceprezes NBP

Witold Koziński powołany przez Prezydenta RP z dniem 24.10.2008

Członkowie Zarządu NBP:

Zbigniew Hockuba	powołany przez Prezydenta RP z dniem 02.11.2007
Paweł Samecki	powołany przez Prezydenta RP z dniem 13.12.2004
Jakub Skiba	powołany przez Prezydenta RP z dniem 02.11.2007
Zdzisław Sokal	powołany przez Prezydenta RP z dniem 13.03.2007
Jerzy Stopyra	powołany przez Prezydenta RP z dniem 25.03.2004

Prezydent RP odwołał członków Zarządu:

- Jerzego Pruskiego - Pierwszego Zastępcę Prezesa NBP - z dniem 19 lutego 2008 r.,
- Krzysztofa Rybińskiego - Wiceprezesa NBP - z dniem 19 lutego 2008 r.
- Annę Trzecińską - z dniem 30 grudnia 2008 r.

1.2. Współpraca NBP z międzynarodowymi instytucjami finansowymi

Na mocy art. 5 ustawy o NBP, NBP może być członkiem międzynarodowych instytucji finansowych i bankowych oraz pokrywać ze środków własnych wydatki związane z członkostwem w tych instytucjach. Ponadto, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o NBP, Prezes NBP reprezentuje interesy Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych instytucjach bankowych oraz, o ile Rada Ministrów nie postanowi inaczej, w międzynarodowych instytucjach finansowych. Współpraca NBP z międzynarodowymi instytucjami finansowymi i bankowymi jest związana zarówno z realizacją zadań, wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (udział w pracach w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych), jak też z członkostwem Polski w innych organizacjach i instytucjach gospodarczych i finansowych.

Do instytucji międzynarodowych, z którymi obecnie współpracuje NBP, należą w szczególności:

- 1) Europejski Bank Centralny,
- 2) Bank Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei,
- 3) Międzynarodowy Fundusz Walutowy,
- 4) Grupa Banku Światowego,
- 5) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju,
- 6) Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
- 7) Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej.

1.3. Opis przyjętych zasad rachunkowości

1.3.1. Podstawa prawna prowadzenia ksiąg rachunkowych NBP

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych, prowadzonych zgodnie z przepisami:

- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.),
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38, z późn. zm.), zwanej dalej „uchwałą nr 16/2003”,
- uchwały nr 57/2003 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami, której integralną część stanowi Plan Kont NBP,
- uchwały nr 9/2006 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2006 r. Nr 13, poz. 16), zwanej dalej „uchwałą nr 9/2006”.

1.3.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP

Zgodnie z art. 67 ustawy o NBP, zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych.

Rok obrotowy w NBP trwa od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia. Dniem bilansowym jest dzień 31 grudnia.

Zasada wiernego i rzetelnego obrazu

NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

Zasada kontynuacji działania

Zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

Zasada ostrożności

Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego dokonuje się w sposób ostrożny. Zgodnie z tą zasadą, niezrealizowane przychody nie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako przychody, lecz wykazywane po stronie pasywów bilansu, jako różnice z wyceny. Natomiast koszty niezrealizowane są ujmowane w dniu bilansowym w rachunku zysków i strat.

Zasada istotności

W NBP można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i zobowiązań, ujmowania przychodów i kosztów, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie wpływa w istotny sposób na wynik finansowy.

Zasada porównywalności

Zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, wyceny zobowiązań, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na koniec roku stany aktywów i pasywów ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

Zasada memoriału / Podejście ekonomiczne

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej oraz dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej, ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia,
- dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej oraz środki pieniężne przyjęte lub złożone przez NBP z tytułem zwrotnym, ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia,

- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego.²

Zdarzenia następujące po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

Zasady ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty, ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,
- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,
- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Do wyniku finansowego roku obrotowego zalicza się wszystkie przychody oraz koszty, dotyczące danego roku obrotowego, kierując się regułami:

- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych, z wyjątkiem przychodów z tytułu zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego złota,
- zaliczania do wyniku finansowego na dzień bilansowy kosztów niezrealizowanych³,
- ujmowania w aktywach lub pasywach kosztów lub przychodów, dotyczących przyszłych okresów.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka,

² Z wyjątkiem odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej (dzień zapłaty odsetek) oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną (na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca).

³ Wyjątkiem są koszty niezrealizowane od dłużnych papierów wartościowych, niezakwalifikowanych jako utrzymywane do terminu wymagalności, które są zaliczane do wyniku finansowego w dniu przeklasyfikowania tych papierów do zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę odpowiednią by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca, z wyjątkiem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, które tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje w dniu bilansowym.

Rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych ujmuje się w księgach rachunkowych w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych, określonej na podstawie ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metod szacowania ryzyka finansowego (patrz pkt 2.4.1.4. „Ryzyko kursowe”, str. 39). Rezerwę tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje zaliczając do wyniku finansowego w dniu bilansowym. Tworzenie rezerwy nie może powodować ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego.

Zagadnienia nieuregulowane w przepisach z zakresu rachunkowości, NBP rozwiązuje z uwzględnieniem obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego:

- wytycznych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych z późn. zm., zwanych dalej „wytyczne EBC”,
- raportów i decyzji, działającego w strukturze EBC, Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (Accounting and Monetary Income Committee - AMICO),
- prac przygotowawczych do wytycznych EBC oraz międzynarodowych standardów rachunkowości,

mając na celu osiągnięcie rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego.

1.3.3. Zasady ujmowania i wyceny składników sprawozdania finansowego NBP

W tabeli 1 zaprezentowano zasady:

- 1) wyceny aktywów i pasywów NBP na dzień ujęcia w księgach, jak też na dzień bilansowy,

- 2) ujmowania wybranych przychodów i kosztów,
 3) wyceny pozycji pozabilansowych, na dzień ujęcia w księgach, jak też na dzień bilansowy.

Tabela 1

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
AKTYWA			
Zapasy złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych, na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota, 	<ul style="list-style-type: none"> według średniej ceny rynkowej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień bilansowy, 	A1
Należności w zlocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	<ul style="list-style-type: none"> według średniej ceny rynkowej złota ustalonej na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota 	<ul style="list-style-type: none"> według średniej ceny rynkowej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy 	A1
Zapasy banknotów i monet zagranicznych	<ul style="list-style-type: none"> zakupione za walutę krajową – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem pozostałe – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2
SDR w ramach transzy rezerwowej	<ul style="list-style-type: none"> zakupione za walutę krajową – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień 	A2

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione za inną walutę obcą – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej • pozostałe przypadki zwiększeń/ zmniejszeń SDR w ramach transzy rezerwowej – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	bilansowy	
Rachunki bieżące w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • środki pozyskane z tytułu operacji zakupu waluty obcej za walutę krajową - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem • środki pozyskane z tytułu operacji zakupu waluty obcej za inną walutę obcą - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej • pozostałe wpływy na rachunki bieżące w walutach obcych - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego, albo według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2
Rachunki lokat terminowych w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2 A3

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
Lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>zakupione w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmieniają stanu papierów wartościowych, nie podlegają wycenie, i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów</p> <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2 A3
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według ceny zakupu, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>jeżeli dłużny papier wartościowy zakupiono z kuponem, wartość zakupionych odsetek z tytułu kuponu ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości dłużnego papieru wartościowego</p> <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • niezakwalifikowane jako utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy, dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie wycenia się łącznie dla całego zasobu • utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy • nie notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według 	A2 A3

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
		kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	
Kredyty i pożyczki udzielone w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2 A3
Inne należności w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A2 A3 A10
Akcje w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy • nie notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A10
Udziały w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
Rozliczenia międzyokresowe kosztów w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A10
Pozycje w trakcie rozliczenia w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A9
Lokaty (pożyczki udzielone) w walucie krajowej z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej zakupione w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmieniają stanu papierów wartościowych, nie podlegają wycenie, i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	A5
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu <p>jeżeli dłużny papier wartościowy zakupiono z kuponem, wartość zakupionych odsetek z tytułu kuponu ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości dłużnego papieru wartościowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> notowane na aktywnym rynku -według średniej ceny rynkowej, dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie wycenia się łącznie dla całego zasobu utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* nienotowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A7 A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
Kredyty i pożyczki udzielone w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A4 A5 A6 A10
Inne należności w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A4 A6 A8 A10
Akcje w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu 	<ul style="list-style-type: none"> notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej, nie notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A10
Udziały w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu 	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A10
Udziały w MFW wniesione w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	A10
Środki trwałe / Wartości niematerialne i prawne	<ul style="list-style-type: none"> według wartości początkowej, rozumianej jako cena zakupu powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem oraz przystosowaniem składnika do stanu zdatnego do używania lub koszt wytworzenia środka trwałego, obejmujący koszty poniesione w czasie od dnia rozpoczęcia ponoszenia nakładów na środek trwały do dnia przyjęcia środka trwałego do używania <p>wartość początkową środka trwałego/wartości niematerialnej i prawnej powiększa się o nakłady na ulepszenie, jeżeli ulepszenie istotnie zwiększy ich pierwotną wartość użytkową</p>	<ul style="list-style-type: none"> według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpis z tytułu utraty wartości* 	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
Nakłady na środki trwałe / wartości niematerialne i prawne	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> w wysokości ogółu wydatków, pozostających w bezpośrednim związku z wytworzeniem, ulepszeniem środka trwałego już używanego w NBP oraz z przystosowaniem nabytego środka trwałego/wartości niematerialnej i prawnej do potrzeb NBP lub do stanu używalności, pomniejszonych o odpis z tytułu utraty wartości* 	A10
Środki obrotowe			A10
a/ zapasy produktów	<ul style="list-style-type: none"> według kosztu wytworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> według kosztu wytworzenia produktów, pomniejszonego o odpis z tytułu utraty wartości* 	
b/ zapasy materiałów i towarów	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu 	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu, pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości* 	
c/ zapasy złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości i innych metali szlachetnych	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu 	<ul style="list-style-type: none"> według ceny zakupu, pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości* 	
Rozliczenia międzyokresowe kosztów w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	A10
Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	A10
Pozycje w trakcie rozliczenia w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	A9
Różnice z wyceny kursowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny 	<ul style="list-style-type: none"> różnice z wyceny – koszty niezrealizowane ujmuje się na dzień bilansowy w rachunku zysków i strat (w wartości nominalnej) 	A10
Różnice z wyceny cenowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny 	<ul style="list-style-type: none"> różnice z wyceny – koszty niezrealizowane ujmuje się na dzień bilansowy w rachunku zysków i strat (w wartości nominalnej) 	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
PASYWA			
Pieniądz w obiegu	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszonej o wartość nominalną banknotów i monet, znajdujących się w kasach i skarbcach NBP, złożonych do depozytu w skarbcach innych banków oraz o wartość nominalną banknotów i monet, które zostały wycofane z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P1
Rachunki bieżące / pomocnicze / lokat terminowych w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	P2 P3 P4 P5 P8
Lokaty otrzymane w walucie krajowej z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej sprzedane w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmniejszają stanu papierów wartościowych 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	P2
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	P2
Inne zobowiązania w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty 	P3 P4 P5 P10
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P10
Rozliczenia międzyokresowe przychodów w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P10
Pozycje w trakcie rozliczenia w walucie krajowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P9
Rachunki bieżące / pomocnicze / lokat terminowych w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P6 P7

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
Lokaty otrzymane w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>sprzedane w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmniejszają stanu papierów wartościowych</p> <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P6 P7
Kredyty otrzymane w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P6 P7
Inne zobowiązania w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P6 P7
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P10
Rozliczenia międzyokresowe przychodów w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> • według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
	na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej		
Pozycje w trakcie rozliczenia w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	P9
Fundusze specjalne	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P10
Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P10
Rezerwy na przyszłe zobowiązania	<ul style="list-style-type: none"> w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka oraz byłaby odpowiednia by pokryć zidentyfikowane ryzyko 	<ul style="list-style-type: none"> w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka oraz byłaby odpowiednia by pokryć zidentyfikowane ryzyko 	P11
Różnice z wyceny kursowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny po dniu bilansowym 	P12
Różnice z wyceny cenowej	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny po dniu bilansowym 	P12
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej stan rachunku zmniejsza się w kwocie: <ul style="list-style-type: none"> - kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku w dniu bilansowym, - odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z 	P12

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
		dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego	
Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	<ul style="list-style-type: none"> w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko, określone na podstawie ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metod szacowania ryzyka finansowego; tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego 	<ul style="list-style-type: none"> w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko, określone na podstawie ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metod szacowania ryzyka finansowego; tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego 	P13
Wynik finansowy	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	P14

pozycje	sposób zaliczania do wyniku finansowego	pozycja rachunku zysków i strat
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Przychody i koszty wynikające z transakcji dłużnymi papierami wartościowymi	<ul style="list-style-type: none"> dotyczące papierów o tym samym kodzie zalicza się do przychodów/kosztów w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu w dniu rozliczenia transakcji 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do wyniku finansowego na dzień bilansowy w kwocie: <ul style="list-style-type: none"> kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku w dniu bilansowym, odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego 	Wynik z operacji finansowych

Dyskonto i premie od zakupionych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> dla papierów wartościowych, których okres do wykupu jest krótszy niż rok zalicza się do przychodów/kosztów każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów, a końcem każdego dnia dla papierów wartościowych, których okres do wykupu jest dłuższy niż rok zalicza się do przychodów/kosztów na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Dyskonto i premie od wyemitowanych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe i zalicza się do kosztów każdego dnia operacyjnego, w kwotach obliczonych dla okresu na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Odsetki od złożonych lokat, udzielonych kredytów oraz dłużnych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do przychodów na koniec każdego dnia operacyjnego 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Odsetki od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do przychodów w dniu zapłaty 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Odsetki od przyjętych lokat, zaciągniętych kredytów oraz dłużnych papierów wartościowych własnej emisji	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do kosztów na koniec każdego dnia operacyjnego 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
Odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do wyniku finansowego nie później niż na koniec miesiąca 	Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii, koszty administracyjne
Odpisy amortyzacyjne	<ul style="list-style-type: none"> zalicza się do kosztów w kwocie będącej wynikiem rozłożenia wartości początkowej środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych na przewidywany okres uzyskiwania korzyści, proporcjonalnie do upływu czasu, w równych ratach, nie później niż na koniec miesiąca 	Koszty amortyzacji

Pozycje	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy
POZABILANS		
Transakcje bieżące	<ul style="list-style-type: none"> zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za walutę krajową - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem, zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za inną walutę obcą - w wartości nominalnej według wartości waluty obcej sprzedanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej, na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy
Transakcje wymiany walut (swap)	<ul style="list-style-type: none"> zakupione/sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane/ odkupione środki pieniężne w walucie obcej w zamian za środki pieniężne w walucie krajowej – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu bieżącego ustalonego w umowie zakupione/sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane/ odkupione środki pieniężne w walucie obcej w zamian za środki pieniężne w innej walucie obcej - w wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według ustalonego w umowie kursu bieżącego i kursu średniego waluty kwotowanej w transakcji obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</p>	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy
Zabezpieczenia finansowe	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej
Zabezpieczenia gwarancyjne	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej 	<ul style="list-style-type: none"> według wartości nominalnej

***Utrata wartości aktywów** jest ustalana na dzień bilansowy, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością użytkową lub rynkową, lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. Procedurze rozpoznawania utraty wartości podlegają: dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty finansowe nienotowane na aktywnym rynku (w tym akcje nienotowane na aktywnym rynku i udziały), należności (w tym z tytułu kredytów i pożyczek), nakłady na środki trwałe / wartości niematerialne i prawne, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, zapasy produktów, materiałów i towarów, zapasy złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości i innych metali szlachetnych.

Wartość księgową aktywów, z wyłączeniem kwot podwyższających należności, na dzień bilansowy obniża się w przypadku utraty ich wartości i wystąpienia ryzyka kredytowego, w szczególności, jeżeli:

- 1) z aktywów korzysta:
 - bank krajowy, realizujący program postępowania naprawczego,
 - instytucja zagraniczna z kraju o podwyższonym ryzyku wypłacalności, ze względu na sytuację gospodarczą tego kraju,
 - spółka, która w dwóch kolejnych latach obrotowych nie osiągnęła zysku brutto,
 - dłużnik postawiony w stan likwidacji lub w stan upadłości,
- 2) należności kwestionowane są przez dłużników (sporne);
- 3) dłużnik zalega z zapłatą należności lub jej części, albo z zapłatą innych niż odsetki oczekiwanych korzyści;
- 4) zrealizowano udzielone gwarancje i poręczenia.

1.4. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

W dniu 1 stycznia 2009 r. dokonano przeprowadzanej co pięć lat aktualizacji klucza kapitałowego EBC⁴. W związku z powyższym udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 4,8748% do 4,8954%. W dniu 2 stycznia 2009 r. NBP przekazał do EBC kwotę 83.068,61 EUR w wyniku czego opłacony udział NBP w kapitale EBC wzrósł do 19.740.488,44 EUR.

(patrz pkt 1.1.7.2. części *Dane szczegółowe*)

Uchwałą nr 1/1/OK/2009 z dnia 8 stycznia 2009 r. (Dz. Urz. NBP z 2009 r. Nr 1, poz. 1), Zarząd NBP podjął decyzję o wcześniejszym wykupie wyemitowanych w dniu 28 lutego 2002 r. 10-letnich obligacji o oprocentowaniu zmiennym i terminie wykupu w dniu 1 marca 2012 r. Operacja wcześniejszego wykupu w dniu 22 stycznia 2009 r. posiadanych przez banki 10-letnich obligacji NBP o wartości nominalnej 7.816.403,5 tys. zł miała na celu zasilenie sektora bankowego w dodatkową płynność.

(patrz pkt 1.2.2.3. części *Dane szczegółowe*)

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 209, poz.1315), uchyliła przepisy dotyczące wnoszenia przez Narodowy Bank Polski opłaty na rzecz BFG. W związku

⁴ Art. 29 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

z powyższym od roku 2009 NBP nie będzie ponosił kosztów z wyżej wymienionego tytułu. (patrz pkt 2.7. części *Dane szczegółowe*)

1.5. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2008 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2007 r. przez RPP zgodnie z art. 69, ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 z późn. zm.) na okres trzech lat (badanie sprawozdania finansowego za lata: 2007, 2008 i 2009).

1.6. Informacje o sprawozdaniu finansowym NBP za 2007 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2007 r. zostało, na podstawie art. 12 ust. 2 pkt. 5 ustawy o NBP, przyjęte przez RPP uchwałą nr 6/2008⁵ w dniu 22 kwietnia 2008 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie finansowe - firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., wydał o nim opinię bez zastrzeżeń.

Rada Ministrów, zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy o NBP, zatwierdziła roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2007 r. uchwałą nr 184/2008 w dniu 16 września 2008 r.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2007 r. NBP wykazał stratę w wysokości 12.427.261,7 tys. zł, w związku z tym nie została dokonana wpłata z zysku NBP do budżetu państwa. W celu pokrycia straty, w 2008 r. NBP wykorzystał całkowicie fundusz rezerwowy w kwocie 969.350,0 tys. W wyniku tego, niepokryta strata roku ubiegłego na 31 grudnia 2008 r. wyniosła 11.457.911,7 tys. zł.

⁵ Uchwała nr 6/2008 RPP z dnia 22 kwietnia 2008 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego NBP sporządzonego na 31 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. NBP z 2008 r. Nr 8, poz.11).

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2008

W dniu 16 grudnia 2008 r. RPP przyjęła uchwałę nr 17/2008 zmieniającą uchwałę nr 16/2003. Potrzeba aktualizacji uchwały nr 16/2003 wynikała ze zmiany Wytycznych EBC. Uchwała nr 17/2008 weszła w życie z dniem 31 grudnia 2008 r. Wprowadziła zmiany w szczególności w zakresie ujmowania oraz wyceny dłużnych papierów wartościowych. Dotyczyły one zdefiniowania kategorii dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz określenia zasad ich wyceny.

Z uwagi na fakt, że wprowadzona zmiana uchwały nr 16/2003 nie skutkowałą zakwalifikowaniem żadnych papierów wartościowych do kategorii utrzymywanych do terminu wymagalności, zmiana zasad rachunkowości nie wywarła wpływu na sytuację majątkowo-finansową oraz wynik finansowy NBP, przedstawione w sprawozdaniu finansowym NBP za 2008 r.

W celu zwiększenia przejrzystości sprawozdania finansowego w bilansie NBP dokonano zmiany sposobu prezentacji:

- wyników wyrównywania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej,
- wyników wyceny pozycji pozabilansowych w walutach obcych do kursu średniego NBP.

Do końca września 2008 r. wyniki wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz wyniki wyceny kursowej prezentowane były łącznie:

- dla należności pozabilansowych – w aktywach bilansu, w pozycji 10.3 „Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych”,
- dla zobowiązań pozabilansowych – w pasywach bilansu, w pozycji 10.1 „Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych”.

Obecnie:

- salda debetowe wyników wyrównywania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej prezentowane są w aktywach bilansu, w pozycji 10.5 „Inne”,
- salda kredytowe wyników wyrównywania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej prezentowane są w pasywach

bilansu, w pozycji 10.3 „Inne”,

- salda debetowe wyników wyceny pozycji pozabilansowych w walutach obcych do kursu średniego NBP prezentowane są w aktywach bilansu, w pozycji 10.3 „Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych”,
- salda kredytowe wyników wyceny pozycji pozabilansowych w walutach obcych do kursu średniego NBP prezentowane są w pasywach bilansu, w pozycji 10.1 „Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych”.

Powyższe zmiany miały charakter prezentacyjny i nie wpłynęły na wynik finansowy NBP, a jedynie na wysokość sumy bilansowej.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2008 r. dokonano również zmiany prezentacji w pozycjach rachunku zysków i strat. Zmiana dotyczyła kosztów zużycia złota i srebra do produkcji monet kolekcjonerskich i nie miała wpływu na łączną wielkość wyniku finansowego 2007 roku. Koszty zużycia złota i srebra do produkcji monet kolekcjonerskich, które w 2007 roku ujmowane były w pozycji „Pozostałe koszty”, w roku 2008 prezentowane są w pozycji „Koszty emisji znaków pieniężnych”.

Ponadto w roku obrotowym 2008 pozycje: „Depozyty rzeczowo-wartościowe”, „Zbiory numizmatyczne” oraz „Środki trwałe obce przyjęte do używania”, które w roku 2007 były prezentowane jako „Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej”, zostały przeniesione do ewidencji pozaksięgowej. W pozycjach pozabilansowych nie zaprezentowano należności z tytułu odsetek od Banku Handlowo-Kredytowego S.A. w likwidacji naliczonych po dniu postawienia banku w stan likwidacji.

2.2. Porównywalność danych

W celu zapewnienia porównywalności danych w sprawozdaniu finansowym, bilans na 31 grudnia 2007 r. oraz rachunek zysków i strat za rok 2007 zostały sporządzone według zasad prezentacji obowiązujących na 31 grudnia 2008 r.

Korekty dotyczące przekształceń z tytułu zmiany sposobu prezentacji różnic z wyceny instrumentów pozabilansowych objęły następujące pozycje bilansu:

- aktywa - pozycja 10.5 „Inne” - zwiększenie o 175,3 tys. zł,
- pasywa - pozycja 10.1 „Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych” - zwiększenie o 175,3 tys. zł.

Opisane powyżej zmiany ujęto w poniższych tabelach.

Tabela 2

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2007- 31.12.2007	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania	dane porównywalne		
	w tys. złotych		%	
AKTYWA				
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	6 738 574,4	6 738 574,4	0,0	0,0
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	153 838 172,4	153 838 172,4	0,0	0,0
2.1. Należności od MFW	629 742,8	629 742,8	0,0	0,0
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	153 208 429,6	153 208 429,6	0,0	0,0
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0	-
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	1 552 000,0	1 552 000,0	0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 847 841,9	1 847 841,9	0,0	0,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,3	0,3	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe aktywa	6 462 436,5	6 462 611,8	175,3	0,0
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	958 167,3	958 167,3	0,0	0,0
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 300 130,8	5 300 130,8	0,0	0,0
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	0,0	-
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	16 794,4	16 794,4	0,0	0,0
10.5. Inne	187 344,0	187 519,3	175,3	0,1
AKTYWA OGÓLEM	170 439 025,5	170 439 200,8	175,3	0,0

Tabela 3

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2007- 31.12.2007	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania	dane porównywalne		
	w tys. złotych			%
PASYWA				
1. Pieniądz w obiegu	85 994 300,3	85 994 300,3	0,0	0,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	33 158 651,9	33 158 651,9	0,0	0,0
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	16 998 121,9	16 998 121,9	0,0	0,0
2.2. Depozyty na koniec dnia	301 508,9	301 508,9	0,0	0,0
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	-
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	15 859 021,1	15 859 021,1	0,0	0,0
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	50 262,3	50 262,3	0,0	0,0
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	19 216 353,0	19 216 353,0	0,0	0,0
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	19 160 506,4	19 160 506,4	0,0	0,0
4.2. Pozostałe zobowiązania	55 846,6	55 846,6	0,0	0,0
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	372 177,6	372 177,6	0,0	0,0
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	11 316 885,4	11 316 885,4	0,0	0,0
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	19 806 587,7	19 806 587,7	0,0	0,0
8. Zobowiązania wobec MFW	5 137 373,4	5 137 373,4	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe pasywa	281 359,9	281 535,2	175,3	0,1
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	175,3	175,3	-
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	236 110,0	236 110,0	0,0	0,0
10.3. Inne	45 249,9	45 249,9	0,0	0,0
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	98 689,9	98 689,9	0,0	0,0
12. Różnice z wyceny	4 964 295,8	4 964 295,8	0,0	0,0
12.1. Rachunek rewaluacyjny	1 618 039,8	1 618 039,8	0,0	0,0
12.2. Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	2 404 463,0	2 404 463,0	0,0	0,0
12.3. Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	941 793,0	941 793,0	0,0	0,0
13. Fundusze i rezerwy	2 469 350,0	2 469 350,0	0,0	0,0
13.1. Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0
13.2. Fundusz rezerwowy	969 350,0	969 350,0	0,0	0,0
13.3. Rezerwy	0,0	0,0	0,0	-
14. Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 427 261,7	0,0	0,0
PASYWA OGÓLEM	170 439 025,5	170 439 200,8	175,3	0,0

Zmiany prezentacji dokonane w rachunku zysków i strat dotyczyły kosztów zużycia złota i srebra do produkcji monet kolekcjonerskich i objęły następujące pozycje:

- pozycja 9 „Koszty emisji znaków pieniężnych” - zwiększenie o 40.113,1 tys. zł,
- pozycja 10 „Pozostałe koszty” - zmniejszenie o 40.113,1 tys. zł.

Zmiany zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 4

Wyszczególnienie	Dane za rok 2007		Zmiana	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne		
	w tys. złotych			%
Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 427 261,7	0,0	0,0
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	4 173 680,8	4 173 680,8	0,0	0,0
<i>Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii</i>	7 159 708,4	7 159 708,4	0,0	0,0
<i>Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii</i>	2 986 027,6	2 986 027,6	0,0	0,0
2. Wynik z operacji finansowych, w tym:	-15 467 336,1	-15 467 336,1	0,0	0,0
<i>Przychody z operacji finansowych</i>	471 878,6	471 878,6	0,0	0,0
<i>Koszty niezrealizowane z wyceny kursowej</i>	15 014 602,5	15 014 602,5	0,0	0,0
<i>Koszty utworzenia rezerw na ryzyko kursowe</i>	-	-	-	-
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji	-9 639,1	-9 639,1	0,0	0,0
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	9 805,7	9 805,7	0,0	0,0
5. Pozostałe przychody	118 616,7	118 616,7	0,0	0,0
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	418 416,6	418 416,6	0,0	0,0
7. Koszty administracyjne	339 730,3	339 730,3	0,0	0,0
8. Koszty amortyzacji	164 642,0	164 642,0	0,0	0,0
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	261 075,8	301 188,9	40 113,1	15,4
10. Pozostałe koszty	68 525,0	28 411,9	-40 113,1	-58,5

Zmiany prezentacyjne dotyczące pozycji pozabilansowych NBP przedstawiają tabele 5 i 6.

Tabela 5

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2007 - 31.12.2007	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne		
	w tys. sztuk		%	
Depozyty rzeczowo - wartościowe	7,4	0,0	-7,4	-100,0
Zbiory numizmatyczne	258,8	0,0	-258,8	-100,0

Tabela 6

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2007 - 31.12.2007	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne		
	w tys. złotych		%	
Środki trwale obce przyjęte do użytkowania	3 476,4	0,0	-3 476,4	-100,0

W dalszej części sprawozdania finansowego sporządzonego na 31 grudnia 2008 r. analiza danych dokonywana będzie w porównaniu do wielkości za 2007 r. sprowadzonych do porównywalności.

2.3. Wpływ likwidacji Generalnego Inspektoratu Nadzoru Bankowego na sytuację majątkową i finansową oraz na wynik finansowy NBP

Na mocy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 z późn. zm.) z dniem 31 grudnia 2007 r. likwidacji uległ Generalny Inspektorat Nadzoru Bankowego (GINB - organ wykonawczy Komisji Nadzoru Bankowego, wydzielony organizacyjnie w strukturze NBP). Przepisy przywołanej ustawy określiły, że pracownicy GINB z dniem 1 stycznia 2008 r. stali się pracownikami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Na mocy porozumienia w sprawie przeznaczenia mienia służącego do wykonywania zadań przez GINB i KNB zawartego pomiędzy Prezesem Rady Ministrów i Prezesem NBP z dnia 20 grudnia 2007 r., środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w łącznej wartości bilansowej 7.665,5 tys. zł, stanowiące wyposażenie stanowisk pracy pracowników GINB

w Warszawie i w jednostkach terenowych NBP, zostały w 2008 roku nieodpłatnie przekazane do KNF.

W tabelach 7 i 8 zaprezentowano wybrane pozycje aktywów i pasywów bilansu NBP sporządzonego na 31 grudnia 2007 r., a w tabeli 9 pozycje przychodów i kosztów – uwzględniające działalność GINB w strukturach NBP w 2007 r.

Tabela 7

Wyszczególnienie	Stan na	Stan na	Różnica
	31.12.2007	31.12.2007	
		bez uwzględnienia GINB	
w tys. złotych			
AKTYWA			
10. Pozostałe aktywa			
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	958 167,3	950 501,8	-7 665,5
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 300 130,8	5 300 130,8	0,0
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	0,0
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	16 794,4	16 161,9	-632,5
10.5. Inne	187 519,3	187 515,7	-3,6
RAZEM	6 462 611,8	6 454 310,2	-8 301,6

Tabela 8

Wyszczególnienie	Stan na	Stan na	Różnica
	31.12.2007	31.12.2007	
		bez uwzględnienia GINB	
w tys. złotych			
PASYWA			
10. Pozostałe pasywa			
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	175,3	175,3	0,0
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	236 110,0	236 102,7	-7,3
10.3. Inne	45 249,9	45 249,9	0,0
14. Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 352 469,8	74 791,9
RAZEM	-12 145 726,5	-12 070 941,9	74 784,6

Tabela 9

Wyszczególnienie	Dane za rok 2007	Dane za rok 2007 bez uwzględnienia GINB	Różnica
	w tys. złotych		
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta, premii	4 173 680,8	4 173 680,8	0,0
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	7 159 708,4	7 159 708,4	0,0
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	2 986 027,6	2 986 027,6	0,0
2. Wynik z operacji finansowych	-15 467 336,1	-15 467 336,1	0,0
2.1. Przychody z operacji finansowych	471 878,6	471 878,6	0,0
2.2. Koszty operacji finansowych	1 167 209,0	1 167 209,0	0,0
2.3. Koszty niezrealizowane	15 103 024,3	15 103 024,3	0,0
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	331 018,6	331 018,6	0,0
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0	0,0
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji	-9 639,1	-9 639,1	0,0
3.1. Przychody z tytułu opłat i prowizji	17 705,1	17 705,1	0,0
3.2. Koszty z tytułu opłat i prowizji	27 344,2	27 344,2	0,0
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	9 805,7	9 805,7	0,0
5. Pozostałe przychody	118 616,7	118 584,4	-32,3
A. Przychody netto ogółem [1+2+3+4+5]	-11 174 872,0	-11 174 904,3	-32,3
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	418 416,6	364 232,7	-54 183,9
7. Pozostałe koszty administracyjne	339 730,3	321 301,9	-18 428,4
8. Koszty amortyzacji	164 642,0	162 434,1	-2 207,9
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	261 075,8	261 075,8	0,0
10. Pozostałe koszty	68 525,0	68 521,0	-4,0
B. Wynik finansowy roku bieżącego [A-6-7-8-9-10]	-12 427 261,7	-12 352 469,8	74 791,9

Wyodrębnione w powyższych tabelach kwoty związane z działalnością GINB będą uwzględniane w analizach porównawczych, przy omawianiu pozycji sprawozdania finansowego sporządzonego na 31 grudnia 2008 r.

W 2008 r. poniesione zostały następujące koszty związane z funkcjonowaniem KNF:

- koszty z tytułu nieodpłatnego przekazania środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych - 7.665,5 tys. zł,
- koszty zużycia materiałów - 57,1 tys. zł,
- koszty usług obcych - 440,8 tys. zł,
- koszty podatków - 180,0 tys. zł.

Koszty te (z wyłączeniem kosztów z tytułu nieodpłatnego przekazania składników majątku) brano pod uwagę przy kalkulacji cen usług świadczonych przez NBP na rzecz KNF z tytułu wynajmu pomieszczeń i świadczenia usług informatycznych.

Jednocześnie w 2008 r. osiągnięto przychody związane ze świadczeniem usług na rzecz KNF:

- przychody z wynajmu powierzchni biurowych - 2.512,4 tys. zł,
- pozostałe przychody z wynajmu i dzierżawy - 43,7 tys. zł,
- przychody ze sprzedaży usług informatycznych - 11.356,1 tys. zł,

- przychody z rozliczenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów - 0,7 tys. zł,
- inne przychody ze sprzedaży - 48,6 tys. zł.

2.4. Sposób zarządzania ryzykiem w NBP

W celu ograniczania ryzyka finansowego i operacyjnego, w NBP funkcjonuje **Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem**. Obejmuje on trzy poziomy:

- 1) zdecentralizowanego zarządzania ryzykiem operacyjnym we wszystkich jednostkach organizacyjnych NBP, przy współudziale tzw. "menedżerów ryzyka" wykonujących zadania w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym na rzecz kierownictwa jednostek;
- 2) działalności wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych: Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem i Zespołu ds. Ryzyka Operacyjnego (ZRO), które wspomagają proces identyfikowania, mierzenia i analizowania ryzyka operacyjnego w skali całego banku oraz Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZRF) odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem finansowym;
- 3) podejmowania przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem obejmują:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- dobór i stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- bieżące i okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

2.4.1. Ryzyko finansowe

Akceptowalny poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów i ograniczeń inwestycyjnych. DZRF na bieżąco monitoruje ekspozycję na poszczególne rodzaje ryzyka, w ramach przyjętych ograniczeń:

- limitów kredytowych dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych i wymiany walutowej;
- limitów dla emitentów papierów wartościowych;
- przedziałów wahań struktury walutowej;
- przedziałów wahań *modified duration*;

- poziomu zabezpieczeń w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych;
- składu portfeli inwestycyjnych, w tym procentowego udziału poszczególnych instrumentów inwestycyjnych w rezerwach walutowych.

Poziom ekspozycji na ryzyko finansowe, jak również analiza dochodowości rezerw walutowych są przedstawiane Zarządowi NBP oraz Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem w miesięcznym raporcie *Analiza zarządzania rezerwami walutowymi* oraz dokumencie *Informacja dla Zarządu NBP. Zmiany w bilansie oraz rachunku zysków i strat NBP*.

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego występującymi w działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej, kursowe).

2.4.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciążących na nim zobowiązań, zwłaszcza niespłacenia w całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie, czy też wskutek spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

a) Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami walutowymi

Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka kredytowego w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 10.

Tabela 10

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych i wymiany walutowej Minimalny rating papierów wartościowych Limity zaangażowania dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych

W roku 2008 miała miejsce kontynuacja trwającego od połowy poprzedniego roku kryzysu *subprime*. Począwszy od III kwartału obserwowano eskalację jego negatywnych skutków. Wyższe od prognoz straty poniesione przez instytucje finansowe oraz wyraźne oznaki

globalnego spowolnienia gospodarczego wpłynęły na pogorszenie nastrojów rynkowych, powodując gwałtowny wzrost awersji do ryzyka. Równocześnie kryzys zaufania na międzynarodowym rynku bankowym powodował niechęć kontrahentów do wzajemnego pożyczania środków (i w konsekwencji niedobór płynności na rynkach finansowych), jak również problemy instytucji z pozyskaniem dodatkowego kapitału. W związku z powyższym wiele banków stało w obliczu poważnych problemów finansowych, co doprowadziło do trwałych zmian w międzynarodowym sektorze bankowym (m.in. bankructwa i przejęcia przez konkurencję). W tej sytuacji odnotowano na rynku znaczne podwyższenie ryzyka kredytowego.

W związku z powyższym, Narodowy Bank Polski podjął działania mające na celu ograniczenie ekspozycji na ryzyko kredytowe. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- redukcję udziału lokat w rezerwach dewizowych;
- skrócenie horyzontu inwestycyjnego transakcji lokacyjnych, umożliwiające szybką reakcję na zmianę sytuacji finansowej kontrahenta;
- zintensyfikowanie monitorowania wiarygodności kredytowej kontrahentów - w tym celu model punktowy stosowany przy wyliczaniu poziomu limitów dla kontrahentów w transakcjach lokacyjnych uzupełniono o analizę oceny ich wiarygodności kredytowej, odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych;
- ograniczenie limitów dla części kontrahentów w transakcjach lokacyjnych oraz zawieszenie współpracy z kontrahentami o pogorszonej wiarygodności kredytowej.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP wykorzystuje typowe instrumenty, stosowane przez banki centralne. Dominująca część środków inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe, a także emisje instytucji międzynarodowych i agencji rządowych.

b) Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych

- Kredyt lombardowy

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do kredytów lombardowych koncentruje się na określeniu odpowiedniego zabezpieczenia, w tym rodzaju akceptowanych dłużnych papierów wartościowych oraz poziomu haircut.

Przedmiotem zabezpieczenia w kredytach lombardowych są bony i obligacje skarbowe oraz bony pieniężne NBP i obligacje NBP.

W ramach wprowadzonego w 2008 r. „Pakietu zaufania”, lista papierów wartościowych akceptowanych jako zabezpieczenie kredytów lombardowych została rozszerzona o inne papiery wartościowe, deponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (patrz pkt 2.4.1.5.c) „*Rozszerzenie listy zabezpieczeń dla kredytu lombardowego*”, str. 42). Ponadto od 27 października 2008 r. poziom haircut stosowanego w przypadku kredytu lombardowego zabezpieczonego obligacjami i bonami emitowanymi przez Skarb Państwa i NBP obniżony został z 20% do 15%.

- *Kredyt techniczny w walucie krajowej oraz kredyt w ciągu dnia w euro*

NBP udziela bankom kredytów technicznych w walucie krajowej (wykorzystywanych i spłacanych co do zasady w ciągu dnia operacyjnego) oraz kredytów w ciągu dnia w euro. Niespłacone na koniec dnia operacyjnego kredyty techniczne w walucie krajowej, oprocentowane są według stopy kredytu lombardowego i podlegają spłacie w następnym dniu operacyjnym. Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym z udzielaniem tych kredytów, podobnie jak w przypadku kredytów lombardowych, koncentruje się na określeniu zabezpieczenia oraz odpowiedniego poziomu haircut.

W przypadku kredytów technicznych w walucie krajowej jako zabezpieczenie akceptowane są bony skarbowe i obligacje skarbowe oraz bony pieniężne NBP i obligacje NBP. Od 17 listopada 2008 r. poziom stosowanego haircut dla tego rodzaju kredytów, podobnie jak w przypadku kredytów lombardowych, obniżony został z 20% do 15%.

Dla kredytów udzielanych w ciągu dnia w euro, jako zabezpieczenie przyjmowane są obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu MTS CeTO. Rynkowy sposób zabezpieczania tych kredytów, w tym zróżnicowany w zależności od rodzaju papieru i okresu do wykupu poziom marginesu obniżonej wyceny, jest zgodny z zasadami obowiązującymi w EBC⁶. Dodatkowy margines obniżonej wyceny (ustalony na poziomie 4%) ma na celu pokrycie ryzyka kursowego. Ponadto NBP zastrzega sobie prawo do żądania dodatkowego zabezpieczenia w razie spadku ceny rynkowej obligacji w ciągu dnia operacyjnego.

- *Operacje repo*

W czwartym kwartale 2008 r. Narodowy Bank Polski zaczął przeprowadzać z bankami operacje repo (operacje zakupu dłużnych papierów wartościowych z otrzymanym

⁶ Wytyczne EBC z dnia 31 sierpnia 2000 r. w sprawie instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu (EBC 2000/7), z późn. zm.

przyrzeczeniem odkupu). Zabezpieczenie przeprowadzanych operacji stanowiły skarbowe papiery wartościowe (bony i obligacje Skarbu Państwa).

- *Swapy walutowe*

(patrz pkt 2.4.1.5.a) „Swapy walutowe przeprowadzane z bankami krajowymi”, str. 41)

2.4.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza możliwość poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności natychmiastowego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność Narodowego Banku Polskiego za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez Radę Polityki Pieniężnej, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

NBP jest natomiast narażony na ryzyko płynności w walucie obcej. Zarządzanie nim polega na odpowiednim dopasowywaniu bieżących i przewidywanych przepływów pieniężnych w walucie obcej. W tabeli 11 przedstawiono stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka płynności w procesie zarządzania rezerwami walutowymi.

Tabela 11

Ryzyko	Metody ograniczania
Płynności	Inwestowanie w walutach, których rynki finansowe charakteryzują się najwyższą płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

2.4.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością zmiany wartości rynkowej instrumentów finansowych ze względu na zmianę ich rynkowej rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez DZRF, jest *modified duration* określające wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych. Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 12.

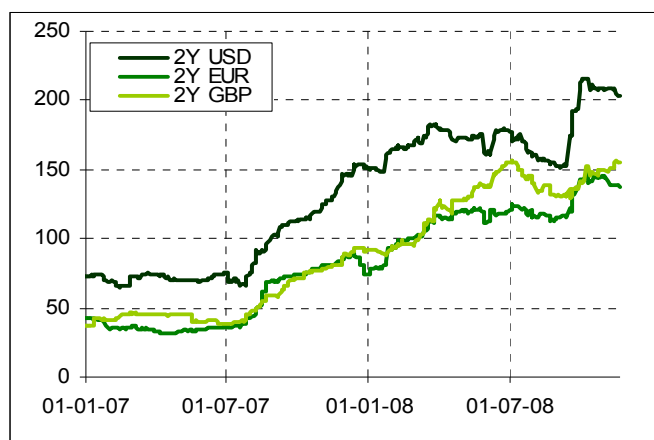
Tabela 12

Ryzyko	Metody ograniczania
Stopy procentowej	Maksymalny poziom <i>modified duration</i> rezerw Optymalny poziom <i>modified duration</i> rezerw określony w benchmarku Benchmarkowe przedziały wahań <i>modified duration</i> portfeli walutowych

Dominującą część rezerw walutowych NBP stanowią rządowe papiery wartościowe. W 2008 r. zmienność rentowności obligacji rządowych na rynkach amerykańskim, brytyjskim i strefy euro utrzymywała się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim i przez większą część omawianego okresu wykazywała tendencję zwyżkową. Skokowy jej wzrost nastąpił podczas eskalacji kryzysu na rynkach finansowych na przełomie września i października. Był on w głównej mierze pochodną gwałtownych spadków rentowności obligacji rządowych, związanych ze wzmożonym popytem na instrumenty o najwyższym stopniu bezpieczeństwa. W największym stopniu dotyczył on rynku amerykańskiego.

Wykres 1

Zmienność rentowności 2-letniej obligacji rządowej

2.4.1.4. Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek wahań kursów na rynku walutowym.

W bilansie Narodowego Banku Polskiego, z racji pełnionych przez niego funkcji, po stronie aktywów dominują aktywa w walutach obcych, a po stronie pasywów – zobowiązania w walucie krajowej. Otwarta pozycja dla poszczególnych walut obcych naraża NBP na znaczne ryzyko kursowe.

Ocena ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych dokonywana jest w NBP m.in. w oparciu o metodykę wartości zagrożonej (Value at Risk). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do podstawowych walut obcych w strukturze walutowej rezerw, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. Parametry stosowane przy wyliczeniu wartości zagrożonej są okresowo weryfikowane przez Zarząd NBP. Wartość zagrożona wyliczona na dzień bilansowy jest podstawą do utworzenia rezerwy na ryzyko kursowe, której zasady tworzenia i rozwiązywania uregulowane są w uchwale nr 9/2006.

Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka kursowego w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 13.

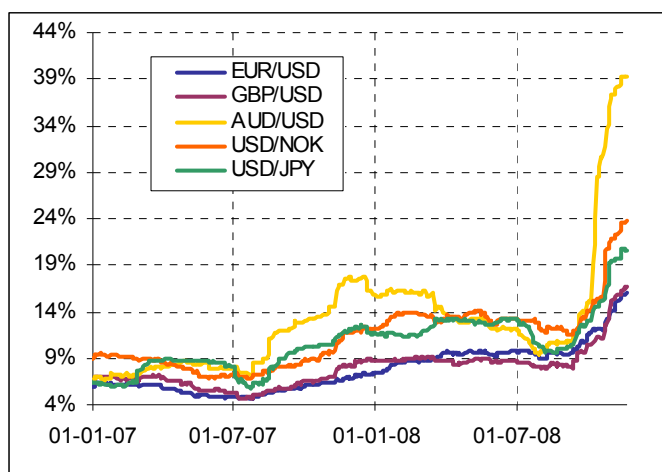
Tabela 13

Ryzyko	Metody ograniczania
Kursowe	Optymalna struktura walutowa benchmarku Przedziały wahań struktury walutowej

Kryzys na rynkach finansowych znalazł odzwierciedlenie w znaczącym wzroście ryzyka kursowego mierzonego zmiennością kursów walutowych. W II połowie 2008 r. zahamowaniu uległ trend deprecjacyjny USD i wystąpiły gwałtowne dwukierunkowe zmiany kursów, powodujące wzrost zmienności.

Wykres 2

Zmienność kursów walutowych

2.4.1.5. Ryzyko dotyczące instrumentów zastosowanych przez NBP w ramach „Pakietu zaufania”

W związku z potrzebą zapewnienia zaufania na rynku międzybankowym, NBP podjął działania zawarte w tzw. „Pakiecie zaufania”, które koncentrują się na osiągnięciu trzech praktycznych celów:

- 1) umożliwienie bankom pozyskiwania środków złotych na okresy dłuższe niż jeden dzień,
- 2) umożliwienie bankom pozyskiwania środków walutowych,
- 3) zwiększenie możliwości pozyskiwania płynności złotej przez banki poprzez rozszerzenie zabezpieczeń operacji kredytowych z NBP.

W ramach „Pakietu zaufania” wprowadzono następujące rozwiązania mające na celu zapewnienie odpowiedniego stopnia płynności sektora bankowego:

a) Swapy walutowe przeprowadzane z bankami krajowymi

Zgodnie z postanowieniem Zarządu, NBP przeprowadzał transakcje typu swap walutowy mające na celu zasilenie banków w płynność w walutach obcych – USD, EUR oraz CHF. Zawierano swapy tygodniowe, a od listopada 2008 r. NBP oferował również swapy 84-dniowe w CHF.

Ryzyko kredytowe w transakcjach swap związane jest z niezdolnością kontrahenta do dokonania płatności w dniu rozliczenia transakcji, przy czym ryzyko to jest niższe niż w przypadku niezabezpieczonych lokat międzybankowych. Dodatkowe ryzyko związane jest z rozliczaniem transakcji swap - w przypadku gdyby kontrahent, w przeciwieństwie do NBP, nie wywiązał się z zobowiązania do dostarczenia waluty, strata NBP byłaby równa wielkości nominalnej transakcji.

W przypadku niewywiązania się kontrahenta z zawartej transakcji swap, odkupienie waluty na rynku związane jest z ryzykiem kursowym.

W celu ograniczenia łącznego efektu ryzyka kredytowego oraz kursowego, w transakcjach swap zastosowano nadwyżkę zabezpieczenia. Jest ona uwzględniana przy wyznaczaniu Kasowego i Terminowego Kursu Wymiany w transakcjach swap.

Ponadto w celu ograniczenia wpływu transakcji swap na wielkość i dochodowość rezerw walutowych NBP zawarł:

- z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB) – tymczasową umowę swap EUR/CHF. Przedmiotem umowy zawartej z SNB jest pozyskanie środków w CHF poprzez dokonywanie transakcji swap dla pary walutowej EUR/CHF;
- z Europejskim Bankiem Centralnym – porozumienie, które dotyczyło transakcji repo, polegających na pozyskaniu środków w EUR w zamian za zabezpieczenie w postaci papierów wartościowych denominowanych w EUR posiadanych przez NBP.

b) Obniżenie nadwyżki zabezpieczenia dla kredytu technicznego i lombardowego

W celu zwiększenia dostępności środków w ramach kredytu technicznego i lombardowego poziom stosowanego haircut obniżono z 20% do 15% w przypadku obligacji i bonów emitowanych przez Skarb Państwa i NBP.

Wycena zabezpieczenia dla tych kredytów oparta jest na wartości nominalnej papierów wartościowych i na tej podstawie ustalana jest nadwyżka zabezpieczenia. Takie podejście sprawia, że przy obecnym poziomie stóp procentowych, poziom zabezpieczenia pozostaje wysoki. W konsekwencji ryzyko kredytowe towarzyszące udzielanym kredytom jest ograniczone.

c) Rozszerzenie listy zabezpieczeń dla kredytu lombardowego

W ramach „Pakietu zaufania” rozszerzono listę papierów wartościowych akceptowanych przez NBP o: obligacje komunalne, obligacje korporacyjne emitentów krajowych, listy zastawne i obligacje emitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

Wysokość nadwyżki zabezpieczenia uzależniona została od rodzaju papierów wartościowych i kształtuje się w przedziale 25%-75%. Jej podwyższony poziom wynika z charakterystyki papierów wartościowych przyjmowanych jako zabezpieczenie (m.in. długoterminowe obligacje zerokuponowe), ich niższej płynności i statusu emitenta.

2.4.2. Ryzyko operacyjne

W NBP przyjęto klasyfikację ryzyka operacyjnego, według której ryzyko to dzieli się na pięć podkategorii:

- 1) Ryzyko bezpieczeństwa - powstające na skutek braku lub nieadekwatnych rozwiązań zabezpieczających NBP przed nieuprawnionym, szkodliwym lub przestępczym działaniem pracowników bądź osób trzecich lub w wyniku ingerencji siły wyższej

- wpływając negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku;
- 2) Ryzyko kadrowe - powstające na skutek stosowania nieefektywnych mechanizmów: rekrutacji, podwyższania kwalifikacji zawodowych, oceny i motywowania pracowników powodujących nieadekwatność kadry, niepożądaną jej fluktuację oraz brak identyfikacji z NBP (jego misją, strategią, zasadami etyki, zwyczajami), a także w rezultacie błędów ludzkich (nie wynikających z niedostatecznych kwalifikacji bądź nieodpowiedniej organizacji pracy) - wpływających w konsekwencji negatywnie na wykonanie istotnych zadań niezbędnych do osiągania celów NBP;
 - 3) Ryzyko prawne - powstające na skutek błędnego, zbyt późnego opracowania lub uchwalenia zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych lub ich braku, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego lub wadliwego ukształtowania stosunków prawnych oraz orzeczeń sądowych rozstrzygających sprawy sporne powstające na tle stosunków prawnych NBP z innymi podmiotami. Może też wynikać z błędnego (niespójnego) stosowania przepisów na podstawie dostępnych interpretacji (wykładni), wpływając negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku;
 - 4) Ryzyko technologiczne - powstające na skutek stosowania nieadekwatnej, zawodnej lub źle wdrożonej technologii, co może spowodować naruszenie ciągłości procesów lub sytuację, w której zmieniające się potrzeby użytkowników nie będą zaspokajane efektywnie i we właściwym czasie wpływając negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku;
 - 5) Ryzyko zarządzania - powstające na skutek niewłaściwego doboru metod i środków w procesach obejmujących planowanie, organizację (np. obieg i zarządzanie informacją, procedury działania, podział kompetencji), realizację, kontrolę i nadzór nad wykonywaniem istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku.

W NBP wyróżnionych zostało siedemnaście sposobów ograniczania ryzyka⁷ (zapobiegania oraz ograniczania przyczyn i skutków występowania incydentów, rozumianych jako zdarzeń ryzyka operacyjnego), których dokładna znajomość jest bardzo ważnym elementem w należyтым wykonywaniu zadań przez menedżerów ryzyka:

- 1) Regulacje zewnętrzne i wewnętrzne obejmujące w szczególności ustawy, umowy

⁷ Na podstawie dokumentu *Metodyka działań menedżerów ryzyka w NBP* z 14 grudnia 2004 r.

- międzynarodowe, rozporządzenia, uchwały, zarządzenia, plany, instrukcje, procedury, wytyczne (w tym decyzje dyrektorów departamentów), metodyki, standardy przyjęte jako obowiązujące w Banku, umowy, w których stroną jest NBP;
- 2) Zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań obejmujące w szczególności karty zadań pracowników oraz inne dokumenty określające podział funkcji, kompetencji, odpowiedzialności, upoważnień i pełnomocnictw, zastępstwa oraz zakres sprawowanej kontroli wewnętrznej;
 - 3) System obiegu informacji oraz raportowanie polegające na zapewnieniu dostępu do informacji w terminie i zakresie właściwym do wykonywanych zadań oraz raportowaniu z wykonania zadań wobec innych pracowników (głównie przełożonych), które ma na celu umożliwienie porównania osiągniętych wyników z zamierzonymi rezultatami;
 - 4) Uzgadnianie stanowisk, kierunków działań, decyzji polegające na ograniczaniu ryzyka jednostki a w konsekwencji ryzyka NBP poprzez zasięgnięcie opinii innych zainteresowanych jednostek (wewnętrznych i zewnętrznych) w celu wypracowania wspólnej strategii działania np. uzgadnianie aktów prawnych zgodnie z techniką legislacyjną obowiązującą w NBP, zawarcie porozumienia z Ministerstwem Finansów w sprawie zasad obsługi budżetu państwa ogranicza ryzyko strategiczne związane z nieprzewidzianą zmianą wymagań MF w zakresie tej obsługi wykonywanej przez NBP;
 - 5) Uzgadnianie danych (tzw. rekonsyliacja) polegające na porównaniu zgodności danych zawartych w różnych dokumentach lub systemach informatycznych / aplikacjach pomocniczych np. kontrola zgodności danych wykazanych w „Deklaracji w sprawie wymaganej wysokości rezerwy obowiązkowej banku” ze stanem depozytów w bilansie miesięcznym i sprawozdaniami dziennymi banku, uzgadnianie sald kont rozrachunków międzybankowych poprzez porównanie zgodności sald oddziałowych kont dotyczących uznaniowych zleceń płatniczych z saldem konta uznaniowego zleceń płatniczych w DSP;
 - 6) Zasada komisyjności, zasada „czworga oczu”, zasada „na dwie ręce” polegające na wykonywaniu pewnych czynności w obecności bądź przy współdziałaniu co najmniej dwóch osób, np. wykonywanie czynności kasowo-skarbcowych, realizacja zadań przez różnego rodzaju komisje (np. inwentaryzacyjnej lub spisowej) i zespoły kontrolne, rejestracja i autoryzacja transakcji w systemie informatycznym;

- 7) System limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych) obejmujący np. finansowe limity ograniczające jednoosobowe podejmowanie decyzji lub zawieranie transakcji, limity zaangażowania finansowego Banku wobec podmiotów trzecich, ograniczenia czasowe dla rejestracji transakcji, ograniczenia czasowe dla załatwienia sprawy lub udzielenia odpowiedzi na pismo;
- 8) Analiza kontrahentów / uczestników rynku obejmująca np. analizę wiarygodności uczestników przeprowadzaną przy przetargach na wybór dostawców towarów i usług dla NBP, ocenę wiarygodności finansowej banków komercyjnych przed dopuszczeniem do uczestnictwa w operacjach otwartego rynku;
- 9) Kontrola dostępu oraz zabezpieczenia teleinformatyczne polegające na przykład na: stosowaniu zakazów i ograniczeń wstępu fizycznego osób, dostępu do systemów i danych, wykonywania rozmów telefonicznych (np. zamiejscowych lub zagranicznych); zapewnieniu integralności, poufności, niezaprzeczalności transakcji poprzez szyfrowanie i podpis elektroniczny oraz nagrywaniu rozmów dla celów dowodowych w Dealing Room'ie;
- 10) Inwentaryzacja i spis z natury polegające na porównaniu zgodności stanu fizycznego/rzeczywistego zasobów ze stanem wynikającym z zapisów w księgach rachunkowych, rejestrach itp., np. inwentaryzacja rzeczowych składników majątkowych, dzienne uzgadnianie stanu wartości w skarbcach;
- 11) Zabezpieczenia fizyczne obejmujące stosowanie wszelkich zabezpieczeń (rzeczowych, np. schrony, skarbcce, szafy pancerne i osobowych np. straż bankowa, funkcjonariusze policji, żołnierze) mających na celu ochronę fizyczną zasobów Banku, np. zabezpieczanie znaków pieniężnych, papierów wartościowych w skarbcach, dokumentów zakwalifikowanych do informacji niejawnych w kancelarii tajnej, zabezpieczenia fizyczne serwerów przed zalaniem lub pożarem, ochronę pełnioną przez straż bankową w stosunku do klientów realizujących operacje kasowe;
- 12) Kopie zapasowe, plany awaryjne i ewakuacyjne, zapasowy ośrodek komputerowy obejmujące np. tworzenie kopii danych na wypadek utraty danych oryginalnych, plany awaryjne na wypadek braku możliwości przetwarzania danych w Centrali NBP;
- 13) Rezerwy finansowe obejmujące tworzenie rezerw środków pieniężnych na poczet pokrycia ewentualnych strat związanych np. z ryzykiem kursowym, niewypłacalnością kontrahentów lub uczestników rynków finansowych;

- 14) Ubezpieczenie, polegające na przykład na: ubezpieczeniu mienia NBP od zdarzeń losowych, kradzieży, ubezpieczeniu radców prawnych od odpowiedzialności cywilnej;
- 15) Usługi zewnętrzne polegające na korzystaniu z tego rodzaju usług w celu ograniczania ryzyka, które ponosiłby NBP w sytuacji, gdyby zadania realizowane były przy wykorzystaniu zasobów własnych;
- 16) Kontrola bieżąca i następna obejmująca w szczególności kontrole bieżące, doraźne i planowe, np. kontrola prawidłowości i terminowości realizacji zadań przez podległych pracowników, kontrola czasu pracy i ruchu osobowego (np. via system SKOCZ), kontrola realizacji zaleceń pokontrolnych, ocena skuteczności kontroli funkcjonalnej;
- 17) Inne sposoby ograniczania ryzyka obejmujące np.: szkolenia, nieformalne ustalenia sposobu postępowania w konkretnych sytuacjach (zwyczajowe normy działania nie ujęte w regulacjach wewnętrznych lub zewnętrznych), analizy mierników wydajności lub/i efektywności (osób i urzędzeń), stosowanie wadliw w organizowanych przetargach, testowanie nowych produktów (np. programów informatycznych przed ich wdrożeniem).

Jedną z metod ograniczania występowania incydentów (rozumianych jako zdarzeń ryzyka operacyjnego), których prawdopodobieństwo wystąpienia jest niewielkie, a potencjalne skutki byłyby bardzo wysokie jest Plan Ciągłości Działania (PCD-NBP) dla funkcji krytycznych, którymi są:

- 1) rozliczenie płatności w systemach SORBNET i SORBNET-EURO,
- 2) prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- 3) obsługa posiadacza rachunku,
- 4) realizacja polityki pieniężnej i kursowej,
- 5) wykonywanie zadań agenta emisji skarbowych papierów wartościowych oraz prowadzenie rejestru papierów wartościowych.

W 2008 r. Zarząd NBP zatwierdził:

- „Metodykę ustalania, monitorowania i raportowania w NBP Kluczowych Wskaźników Ryzyka (Key Risk Indicators – KRI) w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym”, która została wdrożona z dniem 1 lipca 2008 r.,
- ścieżkę dojścia do ilościowych metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

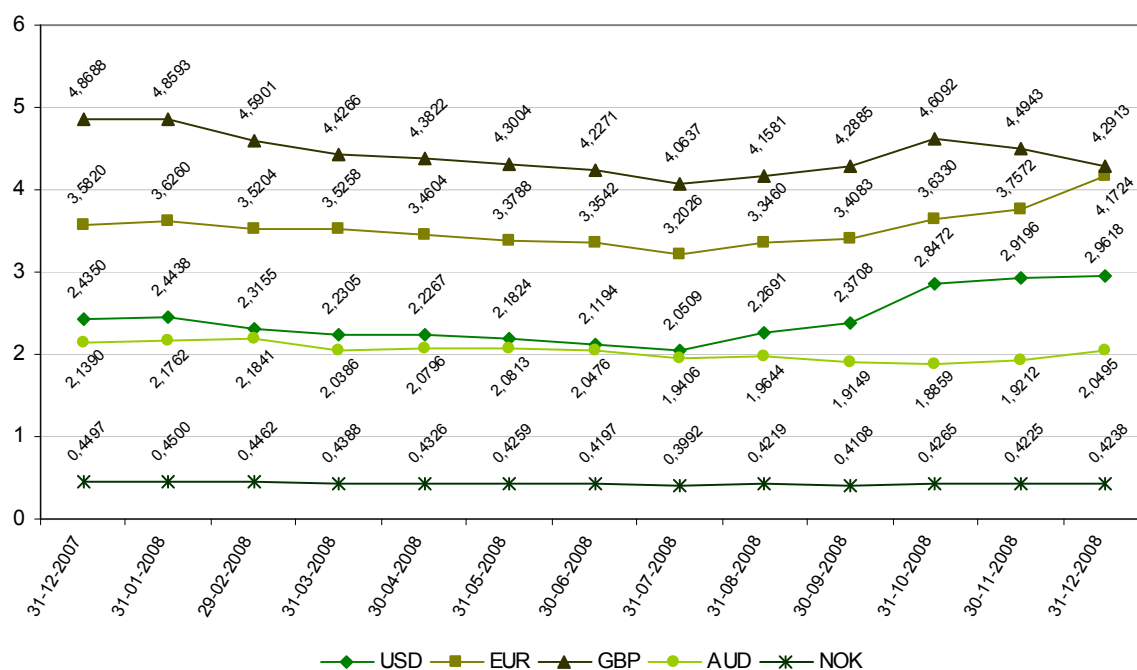
2.5. Zmiany w pozycjach bilansu

Suma bilansowa aktywów i pasywów Narodowego Banku Polskiego wynosiła na 31 grudnia 2008 r. 210.630.978,0 tys. zł i zwiększyła się o 40.191.777,2 tys. zł (23,6%) w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2007 r., który wynosił 170.439.200,8 tys. zł.

Na wielkość sumy bilansowej istotny wpływ miały kwotowania waluty polskiej w odniesieniu do walut rezerwowych. Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się w 2008 r. kursów średnich NBP pięciu walut obcych: USD, EUR, GBP, AUD i NOK.

Wykres 3

Kształtowanie się kursów średnich NBP walut obcych w 2008 r.

W ciągu 2008 r. w relacji do złotego dolar amerykański i euro zyskały na wartości, odpowiednio 21,6% i 16,5%. Natomiast funt szterling, korona norweska i dolar australijski straciły na wartości, odpowiednio 11,9%, 5,8% i 4,2%.

Kursy złotego do walut obcych obowiązujące na dzień bilansowy oraz średnie koszty zasobów walut obcych zostały zaprezentowane w kolejnej tabeli.

Tabela 14

Waluta obca	Kurs średni NBP	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP	Średni koszt zasobu
	na dzień 31.12.2007 r.		na dzień 31.12.2008 r.	
 AUD	2,1390	2,3070333447	2,0495	2,0277457485
 CAD	2,4854	2,5816746730	2,4307	2,3157956742
 CHF	2,1614	2,1972916402	2,8014	2,3568353107
 CZK	0,1348	0,1333122010	0,1566	0,1368774152
 DKK	0,4803	0,5048475935	0,5599	0,4847275517
 EUR	3,5820	3,8089617305	4,1724	3,5374240411
 GBP	4,8688	5,5670103153	4,2913	4,6952925691
 HUF	0,0142	0,0150434580	0,0158	0,0136366429
 JPY	0,0217	0,0227313522	0,0328	0,0242009548
 NOK	0,4497	0,4675061980	0,4238	0,4418042827
 SEK	0,3805	0,4006996701	0,3821	0,3611308640
 USD	2,4350	2,8516919958	2,9618	2,4411402903
XAU	2036,8775	1310,0796979739	2561,9570	1310,3014310778
XDR	3,8484	4,3687646227	4,5808	4,0289427279

W dalszej części materiału nie zostały zaprezentowane i opisane pozycje bilansu wykazujące na 31 grudnia 2007 r. i 31 grudnia 2008 r. stany zerowe.

2.5.1. Aktywa

Tabela 15

Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
	w tys. złotych				%
AKTYWA					
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	6 738 574,4	6 738 574,4	8 476 939,7	1 738 365,3	25,8
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	153 838 172,4	153 838 172,4	175 772 863,9	21 934 691,5	14,3
2.1. Należności od MFW	629 742,8	629 742,8	1 147 747,8	518 005,0	82,3
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	153 208 429,6	153 208 429,6	174 625 116,1	21 416 686,5	14,0
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	1 418,2	1 418,2	-
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	1 552 000,0	1 552 000,0	17 675 387,8	16 123 387,8	1 038,9
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.3. Operacje dostrajające	0,0	0,0	15 357 645,4	15 357 645,4	-
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.5. Kredyty lombardowe	1 552 000,0	1 552 000,0	2 317 742,4	765 742,4	49,3
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 847 841,9	1 847 841,9	1 481 856,0	-365 985,9	-19,8
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	-
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,3	0,3	0,0	-0,3	-100,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe aktywa	6 462 436,5	6 462 611,8	7 222 512,4	759 900,6	11,8
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	958 167,3	958 167,3	927 125,4	-31 041,9	-3,2
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 300 130,8	5 300 130,8	5 629 023,3	328 892,5	6,2
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	333 658,0	333 658,0	-
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	16 794,4	16 794,4	18 526,7	1 732,3	10,3
10.5. Inne	187 344,0	187 519,3	314 179,0	126 659,7	67,5
AKTYWA OGÓLEM	170 439 025,5	170 439 200,8	210 630 978,0	40 191 777,2	23,6

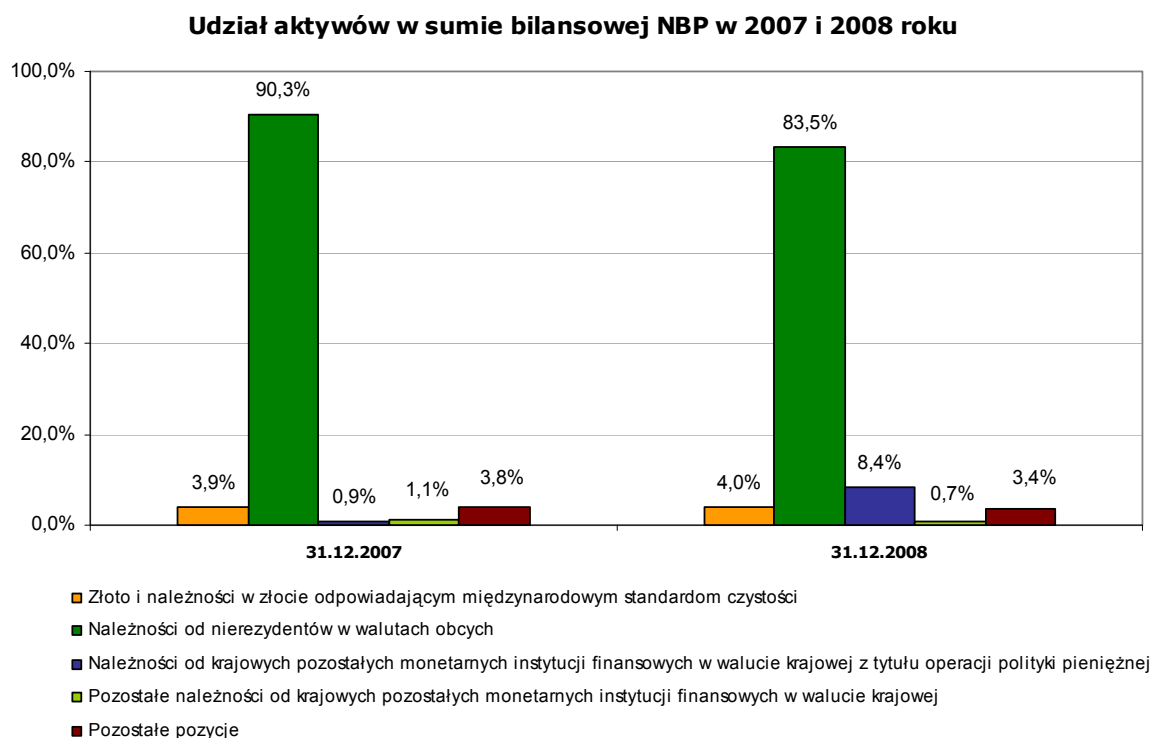
Udział podstawowych składników aktywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2007 r. i 31 grudnia 2008 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008
	%		p.p.
AKTYWA			
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	3,9	4,0	0,1
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	90,3	83,5	-6,8
2.1. Należności od MFW	0,4	0,6	0,2
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	89,9	82,9	-7,0
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,9	8,4	7,5
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające	0,0	7,3	7,3
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe	0,9	1,1	0,2
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1,1	0,7	-0,4
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa	3,8	3,4	-0,4
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	0,6	0,4	-0,2
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	3,1	2,7	-0,4
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,2	0,2
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	0,0	0,0	0,0
10.5. Inne	0,1	0,1	0,0
AKTYWA OGÓLEM	100,0	100,0	-

Porównanie udziału aktywów w sumie bilansowej NBP w 2007 r. i 2008 r. ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4

Zarówno na koniec 2007 r., jak i na koniec 2008 r., główny składnik aktywów stanowiły należności od nierezydentów w walutach obcych (odpowiednio 90,3% i 83,5% sumy bilansowej).

Zwiększenie udziału w strukturze aktywów dotyczyło następujących pozycji:

- należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 5) – o 7,5 p.p., z 0,9% do 8,4%;
- złota i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości (pozycja 1) – o 0,1 p.p., z 3,9% do 4,0%.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2008 r. zmniejszyły się w porównaniu z rokiem 2007:

- należności od nierezydentów w walutach obcych (pozycja 2) – o 6,8 p.p., z 90,3% do 83,5%;
- pozostałych należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej (pozycja 6) – o 0,4 p.p., z 1,1% do 0,7%;
- pozostałych aktywów (pozycja 10) – o 0,4 p.p., z 3,8% do 3,4%.

2.5.1.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Tabela 17

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	6 738 574,4	8 476 939,7	1 738 365,3	25,8

Na 31 grudnia 2008 r. NBP posiadał 3.308.775,164 uncji złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, przechowywanego w skarbcu oraz ulokowanego na rachunkach w bankach zagranicznych. Wobec nieistotnych zmian ilościowych dotyczących tej pozycji w porównaniu z końcem 2007 r. zmiana równowartości złotowej wynikała ze wzrostu wartości uncji złota, spowodowanego zarówno wzrostem ceny rynkowej złota (z 836,50 USD do 865,00 USD za uncję), jak i wzrostem kursu USD/PLN.

(patrz pkt 1.1.1. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.2. Należności od nierezydentów w walutach obcych

Tabela 18

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008		31.12.2007	31.12.2008
	w tys. złotych				%	
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	153 838 172,4	175 772 863,9	21 934 691,5	14,3	100,0	100,0
2.1. Należności od MFW	629 742,8	1 147 747,8	518 005,0	82,3	0,4	0,7
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	153 208 429,6	174 625 116,1	21 416 686,5	14,0	99,6	99,3

Powyższa pozycja obejmuje aktywa w walutach obcych, stanowiące główny składnik oficjalnych aktywów rezerwowych NBP⁸. Na koniec 2008 r. stan oficjalnych aktywów rezerwowych NBP zmniejszył się o równowartość 554,0 mln EUR. Mimo tego, na skutek deprecjacji złotego w stosunku do USD i EUR, wartość tych aktywów w wyrażeniu złotowym zwiększyła się.

⁸ Do oficjalnych aktywów NBP w walutach obcych zalicza się: udział walutowy w MFW, rachunki bieżące i lokaty w walutach obcych w bankach za granicą, zagraniczne papiery wartościowe, lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, zapas walut obcych i złoto monetarne.

W 2008 r. miały miejsce istotne zmiany w strukturze omawianej pozycji. Pogarszające się wskaźniki ekonomiczne w gospodarce światowej oraz wystąpienie kryzysu finansowego spowodowały spadek płynności na rynku międzybankowym powiązany ze wzajemnym brakiem zaufania instytucji finansowych. Sytuacja ta wymusiła podjęcie działań ograniczających ekspozycję banku na ryzyko kredytowe: zmniejszono wolumen oraz horyzont czasowy inwestycji w lokaty międzybankowe na rzecz inwestycji w oprocentowane papiery wartościowe.

Oprócz inwestycji w papiery wartościowe denominowane w walutach obcych oraz rachunków NBP w instytucjach zagranicznych, pozycja obejmuje także należności od Międzynarodowego Funduszu Walutowego z tytułu udziału członkowskiego Rzeczypospolitej Polskiej w Funduszu wniesionego w walutach obcych. Należności te wzrosły w roku 2008 głównie w wyniku udzielenia przez MFW kredytów dla Turcji i Pakistanu.

(patrz pkt 1.1.2. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.3. Należności od rezydentów w walutach obcych

Tabela 19

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych			%
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	1 418,2	1 418,2	-

Pozycja obejmuje należność od Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., dotyczącą pokrycia części kosztów poniesionych przez NBP w związku z uczestnictwem w systemie TARGET2.

(patrz pkt 1.1.3. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.4. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Tabela 20

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008		31.12.2007	31.12.2008
	w tys. złotych			%		
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	1 552 000,0	17 675 387,8	16 123 387,8	1 038,9	100,0	100,0
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające	0,0	15 357 645,4	15 357 645,4	-	0,0	86,9
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe	1 552 000,0	2 317 742,4	765 742,4	49,3	100,0	13,1

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami, związanych z polityką pieniężną. W 2008 r. były to przede wszystkim dostrajające operacje repo, doraźnie zasilające sektor bankowy w płynność, realizowane w ramach „Pakietu zaufania”. Operacje repo polegają na zakupie od banków w trybie przetargowym skarbowych papierów wartościowych na różne okresy (w 2008 r. na 6, 14, 28 i 91 dni). Ewidencjonowane są jako pożyczki udzielone w walucie krajowej z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych.

Ponadto pozycja obejmuje kredyty lombardowe udzielone bankom pod zastaw papierów wartościowych. W 2008 r. banki korzystały z kredytu lombardowego głównie w terminach kończących okresy utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach bieżących w NBP. (patrz pkt 1.1.4. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.5. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Tabela 21

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 847 841,9	1 481 856,0	-365 985,9	-19,8

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami, niezwiązanych z polityką pieniężną. Najważniejszym jej składnikiem są kredyty udzielone bankom, głównie kredyt refinansowy na inwestycje centralne. Zmniejszenie stanu pozycji wynika z kwartalnych spłat rat tego kredytu wraz z odsetkami. W bilansie na 31 grudnia 2008 r. ujęty jest ponadto kredyt techniczny, który nie został spłacony przez bank przed zamknięciem rozrachunku międzybankowego, ułatwiający bankowi zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego.

Pozycja obejmuje ponadto należności z tytułu niedoborów kasowych stwierdzonych w zakupionych od banków krajowych znakach pieniężnych oraz należności z tytułu odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerw obowiązkowych.

(patrz pkt 1.1.5. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.6. Pozostałe aktywa

Tabela 22

Wyszczególnienie	Stan na:				Zmiana	Struktura		
	31.12.2007			31.12.2008		31.12.2007 - 31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne						
		z GINB	bez GINB					
(1)	w tys. złotych				%			
	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)-(4)	(7)=(6)/(4)*100		
10. Pozostałe aktywa	6 462 436,5	6 462 611,8	6 454 310,2	7 222 512,4	768 202,2	11,9	100,0	100,0
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	958 167,3	958 167,3	950 501,8	927 125,4	-23 376,4	-2,5	14,7	12,8
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 300 130,8	5 300 130,8	5 300 130,8	5 629 023,3	328 892,5	6,2	82,1	77,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,0	0,0	333 658,0	333 658,0	-	0,0	4,6
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	16 794,4	16 794,4	16 161,9	18 526,7	2 364,8	14,6	0,3	0,3
10.5. Inne	187 344,0	187 519,3	187 515,7	314 179,0	126 663,3	67,5	2,9	4,4

Głównym składnikiem omawianej pozycji są ujęte w pozycji 10.2 posiadane przez NBP akcje i udziały w podmiotach krajowych i zagranicznych oraz wniesiony w złotych udział Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Wzrost wartości tego składnika pozostałych aktywów wynikał głównie z przeszacowania wartości udziału RP w MFW na podstawie dyspozycji i według kursu SDR określonego przez tę instytucję.

Istotnym składnikiem pozostałych aktywów są też środki trwałe i wartości niematerialne i prawne. Ponadto pozycja obejmuje różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych (w 2008 r. zmienił się sposób prezentacji efektów wyceny pozycji pozabilansowych, patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2008”, str. 26) oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

(patrz pkt 1.1.7. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2. Pasywa

Tabela 23

Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
	31.12.2007 dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	31.12.2007 dane porównywalne	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych				%
PASYWA					
1. Pieniądz w obiegu	85 994 300,3	85 994 300,3	102 134 706,3	16 140 406,0	18,8
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	33 158 651,9	33 158 651,9	42 984 742,8	9 826 090,9	29,6
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	16 998 121,9	16 998 121,9	24 075 231,9	7 077 110,0	41,6
2.2. Depozyty na koniec dnia	301 508,9	301 508,9	501 048,0	199 539,1	66,2
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	15 859 021,1	15 859 021,1	18 408 462,9	2 549 441,8	16,1
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	50 262,3	50 262,3	91 511,6	41 249,3	82,1
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	19 216 353,0	19 216 353,0	18 896 517,6	-319 835,4	-1,7
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	19 160 506,4	19 160 506,4	18 856 296,9	-304 209,5	-1,6
4.2. Pozostałe zobowiązania	55 846,6	55 846,6	40 220,7	-15 625,9	-28,0
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	372 177,6	372 177,6	154 412,3	-217 765,3	-58,5
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	11 316 885,4	11 316 885,4	9 691 526,7	-1 625 358,7	-14,4
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	19 806 587,7	19 806 587,7	6 982 763,0	-12 823 824,7	-64,7
8. Zobowiązania wobec MFW	5 137 373,4	5 137 373,4	5 447 397,6	310 024,2	6,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe pasywa	281 359,9	281 535,2	883 769,6	602 234,4	213,9
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	175,3	144 017,9	143 842,6	82 055,1
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	236 110,0	236 110,0	228 272,6	-7 837,4	-3,3
10.3. Inne	45 249,9	45 249,9	511 479,1	466 229,2	1 030,3
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	98 689,9	98 689,9	118 025,8	19 335,9	19,6
12. Różnice z wyceny	4 964 295,8	4 964 295,8	31 063 882,3	26 099 586,5	525,7
12.1. Rachunek rewaluacyjny	1 618 039,8	1 618 039,8	1 618 039,8	0,0	0,0
12.2. Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	2 404 463,0	2 404 463,0	22 980 583,5	20 576 120,5	855,7
12.3. Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	941 793,0	941 793,0	6 465 259,0	5 523 466,0	586,5
13. Fundusze i rezerwy	2 469 350,0	2 469 350,0	3 639 634,1	1 170 284,1	47,4
13.1. Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0
13.2. Fundusz rezerwowy	969 350,0	969 350,0	0,0	-969 350,0	-100,0
13.3. Rezerwy	0,0	0,0	2 139 634,1	2 139 634,1	-
14. Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 427 261,7	-11 457 911,7	969 350,0	-7,8
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	-12 427 261,7	-12 427 261,7	0,0	12 427 261,7	-100,0
14.2. Strata z lat ubiegłych	0,0	0,0	-11 457 911,7	-11 457 911,7	-
PASYWA OGÓLEM	170 439 025,5	170 439 200,8	210 630 978,0	40 191 777,2	23,6

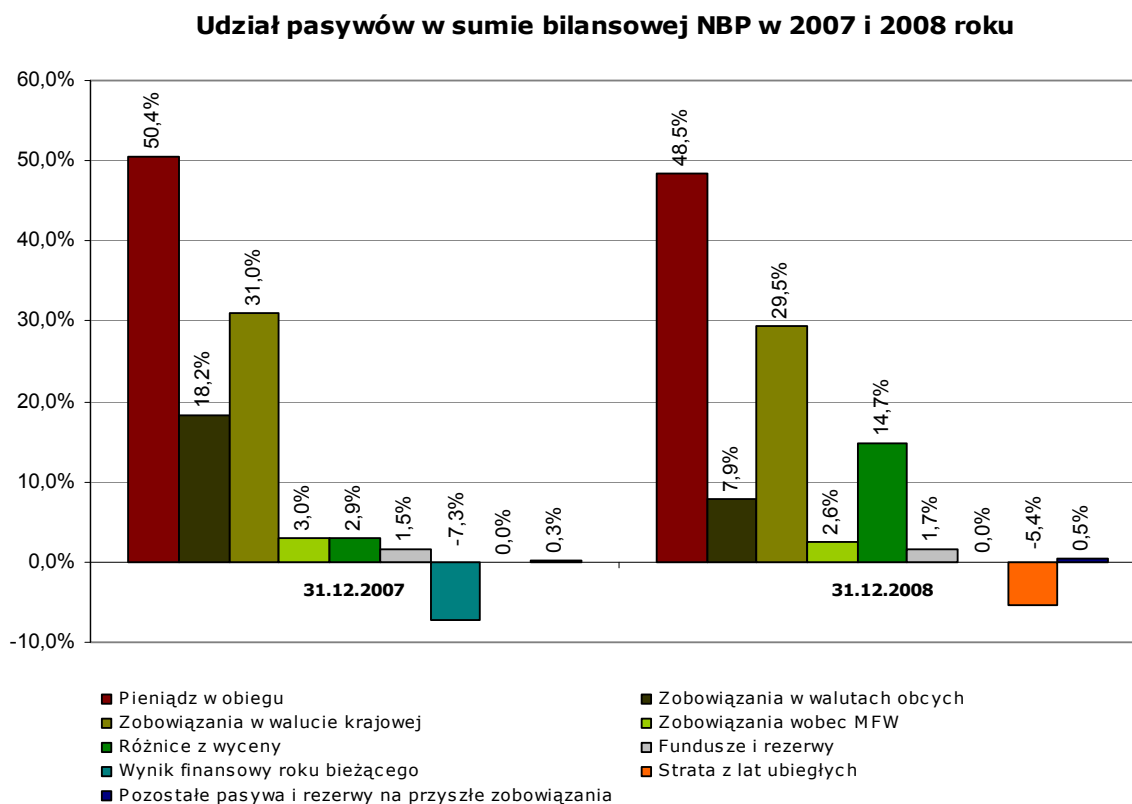
Udział podstawowych składników pasywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2007 r. i 31 grudnia 2008 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008
	%		p.p.
PASYWA			
1. Pieniądz w obiegu	50,4	48,5	-1,9
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	19,5	20,4	0,9
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	10,0	11,4	1,4
2.2. Depozyty na koniec dnia	0,2	0,2	0,0
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	9,3	8,8	-0,5
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	11,3	9,0	-2,3
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	11,2	9,0	-2,2
4.2. Pozostałe zobowiązania	0,1	0,0	-0,1
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	0,2	0,1	-0,1
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	6,6	4,6	-2,0
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	11,6	3,3	-8,3
8. Zobowiązania wobec MFW	3,0	2,6	-0,4
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa	0,2	0,4	0,2
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	0,1	0,1
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	0,2	0,1	-0,1
10.3. Inne	0,0	0,2	0,2
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	0,1	0,1	0,0
12. Różnice z wyceny	2,9	14,7	11,8
12.1. Rachunek rewaluacyjny	0,9	0,7	-0,2
12.2. Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	1,4	10,9	9,5
12.3. Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	0,6	3,1	2,5
13. Fundusze i rezerwy	1,5	1,7	0,2
13.1. Fundusz statutowy	0,9	0,7	-0,2
13.2. Fundusz rezerwowy	0,6	0,0	-0,6
13.3. Rezerwy	0,0	1,0	1,0
14. Wynik finansowy	-7,3	-5,4	1,9
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	-7,3	0,0	7,3
14.2. Strata z lat ubiegłych	0,0	-5,4	-5,4
PASYWA OGÓLEM	100,0	100,0	-

Porównanie udziału pasywów w sumie bilansowej NBP w 2007 r. i 2008 r. ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5

Największą pozycję pasywów stanowi „Pieniądz w obiegu”. Jej udział w sumie bilansowej wyniósł na 31 grudnia 2008 r. 48,5%, natomiast na koniec grudnia 2007 r. 50,4%.

Zwiększenie udziału w strukturze pasywów dotyczyło następujących pozycji:

- różnice z wyceny (pozycja 12) - o 11,8 p.p., z 2,9% do 14,7%,
- wynik finansowy (pozycja 14) - o 1,9 p.p. (zmniejszenie straty),
- zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 2) - o 0,9 p.p., z 19,5% do 20,4%,
- fundusze i rezerwy (pozycja 13) - o 0,2 p.p. - z 1,5% do 1,7%,
- pozostałe pasywa (pozycja 10) - o 0,2 p.p. - z 0,2% do 0,4%.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2008 r. **zmniejszyły** się w porównaniu z rokiem 2007:

- zobowiązania w walutach obcych (pozycje 6 i 7) - o 10,3 p.p., z 18,2% do 7,9%,

- zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej (pozycja 4) - o 2,3 p.p., z 11,3% do 9,0%,
- zobowiązania wobec MFW (pozycja 8) - o 0,4 p.p., z 3,0% do 2,6%,
- zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej (pozycja 5) - o 0,1 p.p., z 0,2% do 0,1%.

2.5.2.1. Pieniądz w obiegu

Tabela 25

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych			%
1. Pieniądz w obiegu**	85 994 300,3	102 134 706,3	16 140 406,0	18,8

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

**Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 16/2003 wartość pieniądza w obiegu stanowi wartość nominalną wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszona o wartość nominalną banknotów i monet, znajdujących się w kasach i skarbcach NBP, złożonych do depozytu w skarbcach innych banków oraz o wartość nominalną banknotów i monet, które zostały wycofane z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

Stan pieniądza w obiegu, na 31 grudnia 2008 r. wyniósł 102.134.706,3 tys. zł i w porównaniu z końcem 2007 r. wzrósł o 16.140.406,0 tys. zł (18,8%). Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2008 r. wyniósł 91.326.936,8 tys. zł.

(patrz pkt 1.2.1. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Tabela 26

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008		31.12.2007	31.12.2008
	w tys. złotych			%		
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	33 158 651,9	42 984 742,8	9 826 090,9	29,6	100,0	100,0
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	16 998 121,9	24 075 231,9	7 077 110,0	41,6	51,3	56,0
2.2. Depozyty na koniec dnia	301 508,9	501 048,0	199 539,1	66,2	0,9	1,2
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	15 859 021,1	18 408 462,9	2 549 441,8	16,1	47,8	42,8

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Na pozycję składają się głównie salda rachunków bieżących banków krajowych (w tym na rachunkach rezerw obowiązkowych) oraz zobowiązania z tytułu innych operacji polityki pieniężnej. W 2008 r. NBP kontynuował prowadzenie podstawowych operacji otwartego rynku w postaci emisji bonów pieniężnych NBP z 7-dniowym terminem zapadalności. Ponadto w czwartym kwartale prowadzono operacje w ramach „Pakietu zaufania”. Operacje repo zasilają sektor bankowy w płynność przez trzy ostatnie miesiące roku (patrz pkt 2.5.1.4. „Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej”, str. 54). Jednocześnie prowadzane były przez NBP operacje typu swap walutowy, przeprowadzane na parach walut USD/PLN, EUR/PLN oraz CHF/PLN, które zasilają sektor bankowy w waluty obce, jednocześnie ograniczając poziom płynności w walucie krajowej. W ramach operacji o charakterze dostrajającym, przeprowadzona na niewielką skalę emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż 7 dni dodatkowo redukowałą płynność. Nadwyżki środków były lokowane przez banki w NBP w formie depozytu na koniec dnia. W dniu 31 grudnia 2008 r., pierwszym dniu nowego okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej, stan depozytów zmniejszył się i wyniósł 501.048,0 tys. zł.

(patrz pkt 1.2.2. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Tabela 27

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	50 262,3	91 511,6	41 249,3	82,1

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Pozycję stanowi głównie stan rozrachunków w krajowym systemie płatniczym KIR, który wynikał z nierozliczonych przez KIR S.A. w dniu 31 grudnia zleceń płatniczych klientów NBP oraz zwrotów zleceń płatniczych otrzymanych w ostatniej sesji rozliczeniowej, niewłaściwie skierowanych z banków komercyjnych.

(patrz pkt 1.2.3. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej**Tabela 28**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008		31.12.2007	31.12.2008
	w tys. złotych				%	
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	19 216 353,0	18 896 517,6	-319 835,4	-1,7	100,0	100,0
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	19 160 506,4	18 856 296,9	-304 209,5	-1,6	99,7	99,8
4.2. Pozostałe zobowiązania	55 846,6	40 220,7	-15 625,9	-28,0	0,3	0,2

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Na pozycję składały się przede wszystkim zobowiązania wobec sektora rządowego (99,7%), tj. instytucji rządowych i samorządowych (w tym państwowych funduszy celowych) i funduszy ubezpieczeń społecznych. Zobowiązania te obejmują głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP. W analizowanym okresie nastąpił spadek omawianej pozycji wynikający ze zmniejszenia środków na rachunkach bieżących budżetu państwa.

(patrz pkt 1.2.4. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej**Tabela 29**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	372 177,6	154 412,3	-217 765,3	-58,5

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje głównie środki na rachunkach bieżących Komisji Europejskiej oraz Grupy Banku Światowego. Przyczyną zmniejszenia zobowiązań wobec nierezydentów w walucie krajowej w omawianym okresie był głównie spadek środków pieniężnych na rachunku bieżącym Komisji Europejskiej.

(patrz pkt 1.2.5. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych**Tabela 30**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	11 316 885,4	9 691 526,7	-1 625 358,7	-14,4

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Pozycja dotyczyła głównie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bieżących w walutach obcych jednostek sektora rządowego. W analizowanym okresie nastąpił spadek omawianej pozycji wynikający głównie ze zmniejszenia środków na rachunkach bieżących Ministerstwa Finansów.

(patrz pkt 1.2.6. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych**Tabela 31**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	19 806 587,7	6 982 763,0	-12 823 824,7	-64,7

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Głównym składnikiem zobowiązań wobec nierezydentów w walutach obcych były lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych. W 2008 r. nastąpiło istotne zmniejszenie wartości lokat.

(patrz pkt 1.2.7. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.8. Zobowiązania wobec MFW**Tabela 32**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
8. Zobowiązania wobec MFW	5 137 373,4	5 447 397,6	310 024,2	6,0

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Zmiana stanu zobowiązań wobec MFW w 2008 r. była wypadkową:

- ◆ zwiększenia z tytułu przeszacowania udziałów RP w MFW opłaconych w złotych na podstawie dyspozycji i według kursu SDR określonego przez MFW,

- ◆ zmniejszenia z tytułu zakupu przez MFW waluty obcej EUR i przekazania jej na rzecz Turcji i Pakistanu w ramach udzielonych tym państwom kredytów.

(patrz pkt 1.2.8. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.9. Pozostałe pasywa

Tabela 33

Wyszczególnienie	Stan na:				Zmiana	Struktura	
	31.12.2007			31.12.2008		31.12.2007 - 31.12.2008	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	dane porównywalne			31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
		z GINB	bez GINB				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)-(4)	(7)=(6)/(4)*100	(8)
10. Pozostałe pasywa	281 359,9	281 535,2	281 527,9	883 769,6	602 241,7	213,9	100,0
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,0	175,3	175,3	144 017,9	143 842,6	82 055,1	0,1
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	236 110,0	236 110,0	236 102,7	228 272,6	-7 830,1	-3,3	83,8
10.3. Inne	45 249,9	45 249,9	45 249,9	511 479,1	466 229,2	1 030,3	16,1

Głównym składnikiem tej pozycji jest saldo wyrównania do średniego kosztu zasobu instrumentów pozabilansowych ujęte w pozycji „Inne” (w 2008 r. zmienił się sposób prezentacji efektów wyceny pozycji pozabilansowych, patrz pkt 2.1. „*Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2008*”, str. 26). Ponadto pozycja obejmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów oraz różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych.

(patrz pkt 1.2.9. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.10. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Tabela 34

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana
	31.12.2007*	31.12.2008	
	w tys. złotych		%
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	98 689,9	118 025,8	19 335,9 19,6

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Głównym składnikiem omawianej pozycji pasywów są rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników obejmujące ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne i rekompensaty wypłacane z powodu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, odprawy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych. Wzrost omawianej pozycji w 2008 r. wynika

głównie z utworzenia rezerw z tytułu Programu Wsparcia Pracowników w związku z reorganizacją Oddziałów Okręgowych NBP.

(patrz pkt 1.2.10. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.11. Różnice z wyceny

Tabela 35

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
12. Różnice z wyceny	4 964 295,8	31 063 882,3	26 099 586,5	525,7

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Głównym składnikiem powyższej pozycji są dodatnie różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych. Ponadto pozycja obejmuje różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów oraz rachunek rewaluacyjny złota. Wzrost tej pozycji wynikał z deprecjacji złotego w stosunku do walut obcych.

(patrz pkt 1.2.11. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.12. Fundusze i rezerwy

Tabela 36

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007*	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych		%	
13. Fundusze i rezerwy	2 469 350,0	3 639 634,1	1 170 284,1	47,4

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje fundusze statutowy i rezerwowy oraz rezerwy (z wyjątkiem rezerw na przyszłe zobowiązania). Wzrost pozycji w analizowanym okresie był wypadkową:

- ♦ utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie 2.139.634,1 tys. zł,
- ♦ wykorzystania funduszu rezerwowego w kwocie 969.350,0 tys. zł na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym za 2007 r.

(patrz pkt 1.2.12. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.13. Wynik finansowy

Tabela 37

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	Struktura		
	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2007 - 31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego*	dane bez GINB					
	w tys. złotych				%		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100		
14. Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 352 469,8	-11 457 911,7	894 558,1	-7,2	100,0	100,0
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	-12 427 261,7	-12 352 469,8	0,0	12 352 469,8	-100,0	100,0	0,0
14.2. Strata z lat ubiegłych	0,0	0,0	-11 457 911,7**	-11 457 911,7	-	0,0	100,0

*Dane porównywalne i zgodne z danymi z zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

** Dane z GINB (strata z lat ubiegłych bez GINB wynosiłaby 11.383.119,8 tys. zł).

Wykazana w sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2007 r. strata w wysokości 12.427.261,7 tys. zł została w 2008 r. zmniejszona w wyniku wykorzystania funduszu rezerwowego w kwocie 969.350,0 tys. zł.

W związku z utworzeniem rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w wysokości 2.139.634,1 tys. zł wynik finansowy NBP za 2008 r. wyniósł 0 zł.

(patrz pkt 1.2.13. części *Dane szczegółowe*)

2.5.3. Pozycje pozabilansowe

Najważniejszym składnikiem pozycji pozabilansowych są należności i zobowiązania, w walutach obcych i w walucie krajowej, wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych.

Tabela 38

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych			%
Pozycje pozabilansowe				
Należności i zobowiązania wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych				
1. Należności w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	1 024,3	4 501 023,6	4 499 999,3	439 324,3
2. Zobowiązania w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	0,0	2 363 577,2	2 363 577,2	-
3. Należności w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	0,0	351 642,5	351 642,5	-
4. Zobowiązania w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	1 024,3	2 489 088,9	2 488 064,6	242 903,9

Wzrost wartości poszczególnych pozycji wynika przede wszystkim z działań podjętych przez NBP w ramach „Pakietu zaufania”. W celu umożliwienia bankom pozyskania środków walutowych w czwartym kwartale 2008 r. NBP zaczął przeprowadzać z nimi transakcje terminowe typu swap. Transakcje te zawierane były na parach walut USD/PLN, EUR/PLN oraz CHF/PLN (na koniec roku do rozliczenia pozostały transakcje zawarte na parach USD/PLN i CHF/PLN). Środki w CHF NBP pozyskiwał poprzez transakcje swap zawarte z Narodowym Bankiem Szwajcarii na parze walut EUR/CHF.

(patrz pkt 1.3.1. części *Dane szczegółowe*)

Ponadto w ewidencji pozabilansowej ujmowana jest wartość otrzymanych przez NBP zabezpieczeń finansowych i gwarancyjnych (na 31 grudnia 2008 r. nie wystąpiły pozycje pozabilansowe dotyczące zabezpieczeń udzielonych), kwota dochodzonych przez NBP należności warunkowych oraz przyjęte do inkasa wartości dewizowe.

(patrz pkt 1.3.2. i 1.3.3. części *Dane szczegółowe*)

Tabela 39

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007 - 31.12.2008	
	w tys. złotych			%
Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej				
1. Zabezpieczenia finansowe	0,0	7 058,0	7 058,0	-
2. Zabezpieczenia gwarancyjne	15 437,7	16 271,5	833,8	5,4
3. Należności warunkowe	269,0	269,0	0,0	0,0
4. Wartości dewizowe przyjęte do inkasa	0,7	6,5	5,8	828,6

Odsetki od Banku Handlowo-Kredytowego S.A. w likwidacji naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji (od dnia 1 kwietnia 1992 r.) wynoszą 1.183.103,7 tys. zł i ich stan nie zmienił się w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym - patrz pkt 1.1.7.5. części *Dane szczegółowe*.

2.6. Zmiany w pozycjach rachunku zysków i strat NBP

Tabela 40

Wyszczególnienie	Dane za rok				Zmiana	
	dane z zatwierdzonego sprawozdania finansowego	2007		2008		
		dane porównywalne				
		z GINB	bez GINB			
w tys. złotych					%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(5)-(4)	(7)=(6)/(4)*100
Wynik finansowy	-12 427 261,7	-12 427 261,7	-12 352 469,8	0,0	12 352 469,8	-100,0
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	4 173 680,8	4 173 680,8	4 173 680,8	3 136 277,6	-1 037 403,2	-24,9
Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii	7 159 708,4	7 159 708,4	7 159 708,4	7 019 326,4	-140 382,0	-2,0
Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii	2 986 027,6	2 986 027,6	2 986 027,6	3 883 048,8	897 021,2	30,0
2. Wynik z operacji finansowych, w tym:	-15 467 336,1	-15 467 336,1	-15 467 336,1	-2 132 886,9	13 334 449,2	-86,2
Przychody z operacji finansowych	471 878,6	471 878,6	471 878,6	4 175 699,2	3 703 820,6	784,9
Koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	15 014 602,5	15 014 602,5	15 014 602,5	2 646 747,1	-12 367 855,4	-82,4
Koszty utworzenia rezerw na ryzyko kursowe	-	-	-	2 139 634,1	2 139 634,1	-
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji	-9 639,1	-9 639,1	-9 639,1	-3 779,3	5 859,8	-60,8
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	9 805,7	9 805,7	9 805,7	8 679,4	-1 126,3	-11,5
5. Pozostałe przychody	118 616,7	118 616,7	118 584,4	241 219,8	122 635,4	103,4
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	418 416,6	418 416,6	364 232,7	397 443,9	33 211,2	9,1
7. Koszty administracyjne	339 730,3	339 730,3	321 301,9	361 971,0	40 669,1	12,7
8. Koszty amortyzacji	164 642,0	164 642,0	162 434,1	94 841,6	-67 592,5	-41,6
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	261 075,8	301 188,9	301 188,9	339 461,5	38 272,6	12,7
10. Pozostałe koszty	68 525,0	28 411,9	28 407,9	55 792,6	27 384,7	96,4

W dalszej części sprawozdania analiza porównawcza za 2008 r. będzie prowadzona w odniesieniu do wielkości zrealizowanych w 2007 r. ujętych w kolumnie „dane porównywalne bez GINB”.

W 2008 r. NBP utworzył rezerwę na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie 2.139.634,1 tys. zł, wykazaną w pozycji 2 rachunku zysków i strat (koszty utworzenia rezerw na ryzyko kursowe). W związku z tym wynik finansowy NBP na koniec roku 2008 ukształtował się na poziomie zerowym.

Zmiana wyniku NBP w 2008 r. w porównaniu do poprzedniego roku jest przede wszystkim rezultatem niższego poziomu niezrealizowanych kosztów z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych o 12.367.855,4 tys. zł. Zmiany pozostałych pozycji rachunku zysków i strat częściowo zredukowały pozytywny wpływ zmiany powyżej omówionej pozycji – łącznie spowodowały one zmniejszenie wyniku finansowego NBP o kwotę 15.385,6 tys. zł.

Spadek o 1.037.403,2 tys. zł (24,9%) **wyniku z tytułu odsetek, dyskonta i premii** w 2008 r. w porównaniu do roku 2007 był przede wszystkim rezultatem **wzrostu kosztów** o 897.021,2

tys. zł (30,0%), którego oddziaływanie zostało pogłębione **spadkiem przychodów** o 140.382,0 tys. zł (2,0%).

Wzrost **kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii** odnotowano głównie w obszarze:

a) kosztów z tytułu odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP (wzrost o 761.562,6 tys. zł), na który złożyły się wyższe koszty odsetek od rachunków prowadzonych:

- w walutach obcych (wzrost o 315.101,4 tys. zł), co było przede wszystkim rezultatem wyższego stanu środków na rządowych rachunkach bieżących i pomocniczych w trakcie roku, jak również większego zaangażowania kwotowego w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych,
- w walucie krajowej (wzrost o 446.461,2 tys. zł), głównie w wyniku wyższego stanu środków utrzymywanych na tych rachunkach, przede wszystkim rachunkach rezerwy obowiązkowej,

b) kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii od papierów wartościowych (wzrost o 129.546,8 tys. zł), co stanowiło głównie rezultat:

- wyższych o 210.439,2 tys. zł kosztów premii od zagranicznych papierów wartościowych, głównie na skutek wyższego udziału dłużnych papierów wartościowych w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych oraz wzrostu cen zagranicznych papierów wartościowych,
- wzrostu o 105.439,3 tys. zł kosztów odsetek od obligacji NBP na skutek wzrostu ich oprocentowania (ustalanego na podstawie rentowności bonów skarbowych),
- spadku o 186.331,7 tys. zł kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP, przede wszystkim w związku z niższym poziomem emisji bonów, wynikającym ze spadku nadpłynności sektora bankowego.

Zmniejszenie **przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii** stanowiło głównie efekt:

a) obniżenia przychodów z tytułu odsetek i dyskonta od zagranicznych papierów wartościowych (spadek o 307.519,0 tys. zł), który wynikał przede wszystkim ze spadku średniej stopy zwrotu z tych papierów, skorelowanego ze wzrostem ich cen, zmniejszenia udziału papierów dyskontowych w strukturze inwestycyjnej rezerw oraz obniżenia się średniorocznych kursów złotego do walut obcych,

- b) podwyższenia przychodów od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych (wzrost o 185.515,9 tys. zł), wynikającego głównie z:
- wyższych o 187.864,5 tys. zł przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych w walutach obcych przede wszystkim w związku z większym zaangażowaniem w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych,
 - wyższych o 137.316,3 tys. zł przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych w walucie krajowej w rezultacie podjęcia operacji tego typu w ramach „Pakietu zaufania”,
 - niższych o 140.237,7 tys. zł wpływów z odsetek od lokat terminowych, na co wpłynęło głównie obniżenie udziału tego instrumentu w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych oraz spadek oprocentowania lokat nominowanych w USD i GBP,
- c) obniżenia wpływów odsetkowych od kredytów i pożyczek (spadek o 22.675,2 tys. zł), przede wszystkim w rezultacie zmniejszenia przychodów od kredytu refinansowego na inwestycje centralne, w wyniku spłaty raty kredytu.

Wzrost **wyniku z operacji finansowych** w 2008 r. o 13.334.449,2 tys. zł w porównaniu do poprzedniego roku był głównie spowodowany:

- a) obniżeniem o 12.367.855,4 tys. zł kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych; w 2008 r. koszty niezrealizowane związane były z wyceną zasobów funta szterlinga i korony norweskiej,
- b) wzrostem o 2.575.886,5 tys. zł przychodów ze zrealizowanych dodatnich różnic kursowych,
- c) wzrostem o 1.114.115,9 tys. zł przychodów ze zrealizowanych dodatnich różnic cenowych.

Pozytywne oddziaływanie zaprezentowanych powyżej pozycji na łączny wynik z operacji finansowych zostało zredukowane zmianami innych składników, przede wszystkim – wystąpieniem kosztów utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Wynik z tytułu opłat i prowizji zamknął się w 2008 r. stratą na poziomie 3.779,3 tys. zł, niższą o 5.859,8 tys. zł od zrealizowanej w poprzednim okresie sprawozdawczym. Zmniejszenie straty stanowiło efekt wzrostu o 10.552,9 tys. zł przychodów z tego tytułu, związanych przede wszystkim z uczestnictwem NBP w systemie TARGET 2 oraz wyższymi

przychodami z tytułu wykonywania zleceń płatniczych. Pozytywne oddziaływanie wyższych przychodów z tytułu prowizji i opłat zostało częściowo zredukowane zwiększeniem o 4.693,1 tys. zł kosztów z tego tytułu, przede wszystkim w związku ze wzrostem kosztów opłat z tytułu uczestnictwa NBP w systemie TARGET 2.

Zmniejszenie **przychodów z tytułu akcji i udziałów** o 1.126,3 tys. zł (11,5%) w porównaniu do zrealizowanych w poprzednim roku wynikało głównie z powodu zmniejszenia wpływów z akcji Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

Pozostałe przychody ukształtowały się na poziomie 241.219,8 tys. zł wyższym o 122.635,4 tys. zł (103,4%) od zrealizowanego w 2007 r. Źródłem tego wzrostu było głównie zwiększenie o 110.014,6 tys. zł przychodów ze sprzedaży monet kolekcjonerskich oraz banknotu kolekcjonerskiego.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia były wyższe w 2008 r. o 33.211,2 tys. zł (9,1%) w porównaniu do poprzedniego roku, co wynikało przede wszystkim z przyjętej polityki płacowo-kadrowej w NBP.

Wzrost o 40.669,1 tys. zł (12,7%) **kosztów administracyjnych** obserwowany w 2008 r. w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego spowodowany był przede wszystkim:

- utworzeniem w roku 2008 rezerw na wypłatę ustawowych odpraw oraz dodatkowych świadczeń pieniężnych dla pracowników zwalnianych w związku z reorganizacją oddziałów okręgowych NBP, a także pomoc doradców zawodowych i dofinansowanie szkoleń podnoszących lub zmieniających kwalifikacje zawodowe zwalnianych pracowników, w łącznej kwocie 17.240,0 tys. zł,
- wzrostem o 15.326,0 tys. zł obowiązkowej opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego⁹,
- wzrostem o 6.684,9 tys. zł kosztów informacji i promocji bankowej oraz działań edukacyjnych.

Koszty amortyzacji uległy w 2008 r. obniżeniu w stosunku do poprzedniego roku o 67.592,5 tys. zł (41,6%), głównie ze względu na wprowadzenie zmian w przepisach powodujących między innymi wydłużenie okresów używania środków trwałych i wartości niematerialnych

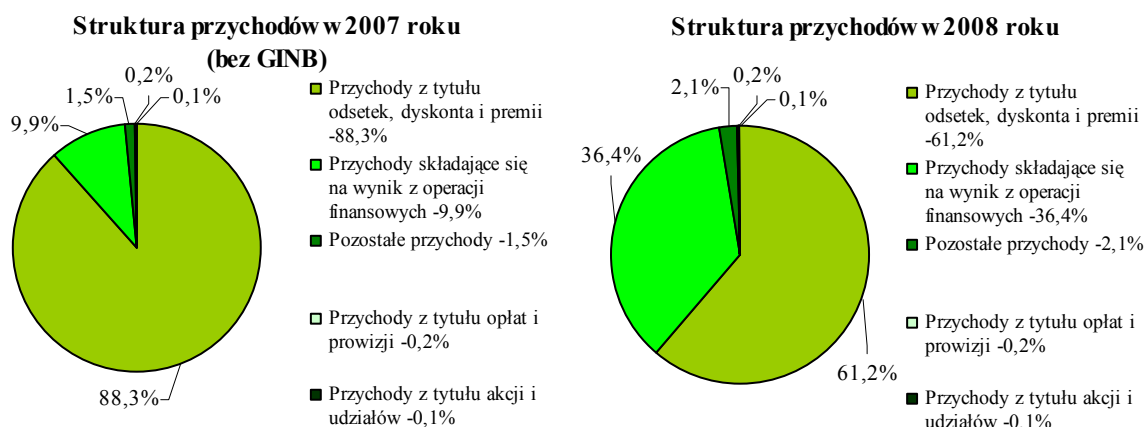
⁹ Na mocy ustawy z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz zmianie innych ustaw (Dz. U.08.209.1315), Narodowy Bank Polski od 2009 r. nie będzie dokonywał opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

i prawnych, w konsekwencji obniżenie stawek amortyzacyjnych w odniesieniu do większości składników majątku.

Zwiększenie kosztów emisji znaków pieniężnych o 38.272,6 tys. zł (12,7%) wynikało z większej skali emisji monet, głównie na skutek zwiększonego zapotrzebowania na monety powszechnego obiegu oraz wyższej skali emisji monet kolekcjonerskich. Wpływ wyższych kosztów emisji monet na wzrost łącznej kwoty emisji znaków pieniężnych został częściowo zredukowany zmniejszeniem kosztów emisji banknotów w związku z mniejszą skalą ich zakupu przez NBP, wynikającą z racjonalizacji posiadanych zapasów.

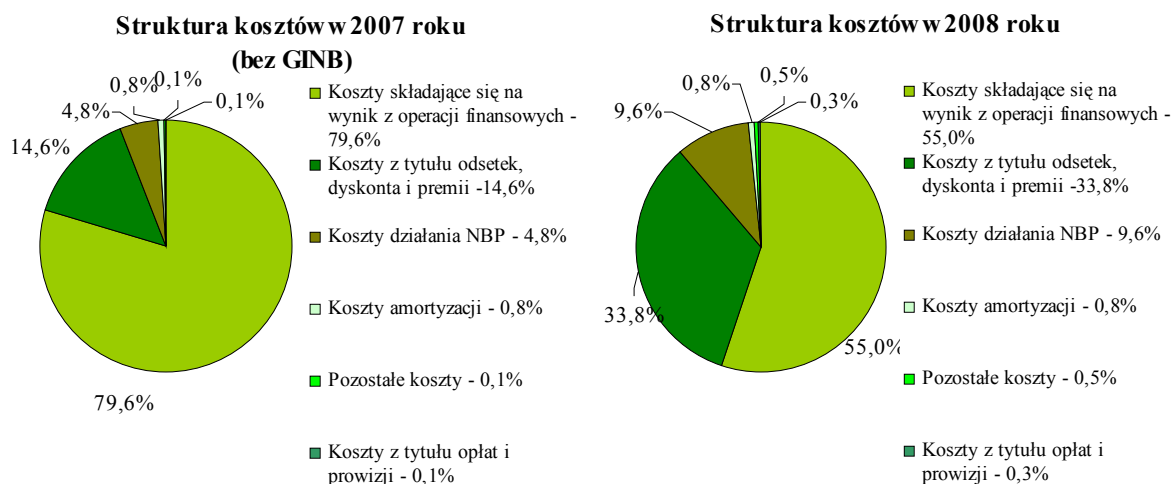
Wzrost **pozostałych kosztów** w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego o 27.384,7 tys. zł (96,4%) spowodowany był głównie podwyższeniem pozostałych kosztów operacyjnych, a w szczególności, zaliczanej w ciężar kosztów – w momencie sprzedaży – wartości nominalnej monet i banknotów kolekcjonerskich.

Zmiany **struktury przychodów NBP** w 2007 i 2008 r. prezentują poniższe diagramy:

W 2008 r. nastąpiło istotne przesunięcie w strukturze przychodów. Zwiększeniu o 26,5 p.p. uległ udział przychodów składających się na wynik z operacji finansowych (wzrost z poziomu 9,9% w 2007 r. do 36,4% w 2008 r.). Zmianom tym towarzyszył spadek udziału przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii, który zmniejszył się o 27,1 p.p. (z 88,3% w 2007 r. do 61,2% w 2008 r.).

Zmiany struktury kosztów NBP w 2007 i 2008 r. prezentują następujące diagramy:

W zakresie struktury kosztów główne zmiany dotyczyły wzrostu udziału kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii o 19,2 p.p. (z 14,6% w 2007 r. do 33,8% w 2008 r.) oraz kosztów działania NBP o 4,8 p.p. (z 4,8% w 2007 r. do 9,6% w 2008 r.). Zmianom tym towarzyszył spadek udziału kosztów składających się na wynik z operacji finansowych o 24,6 p.p. (z 79,6% w 2007 r. do 55,0% w 2008 r.).

Dyrektor Departamentu
Operacyjno-Rachunkowego

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego

Warszawa, dnia